

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXIX. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2013. SZEPTEMBER 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

8-9.

A TANÉV ITT KEZDŐDIK!

Az idő a „nagy bummal” kezdődött, állítja Stephen Hawking vezető angol elméleti fizikus. Vagyis az Univerzum, a galaxisok, a csillagok és a bolygók csak úgy, a semmiből lettek, a „nagy bumm” pillanatában megszületett idő hordta ki a világot és abban a földi életet. Hawking bizonyítja mindezt, sőt azt mondja, hogy megismerve a természet törvényeit mi, emberek is érthetjük a történelem ezen láncolatát.

Ha végigmegyünk a gondolatsoron, beláthatjuk, hogy az idő sodrában mi, magyarok is így születünk meg, de nekünk arra is van bizonyítékunk, hogy különös agyagból (sic!) vagyunk gyúrva. A bizonyíték pedig erre nem más, mint az, hogy nálunk az idő hozza a „nagy bumokat”, és nem fordítva. Különösen így van ez életünk egy kicsiny, de annál meghatározóbb szegletében, a magyar közoktatásban.

A baj mindjárt ott kezdődött, hogy a rendszerváltás pillanatában nem sikerült konszenzusra jutni abban, milyen is legyen a magyar oktatási rendszer, mit és hogyan akarjunk megtanítani a következő nemzedékeknek. S bár elvileg 1993-ban a pártok között kötöttett egy, a gyermekközpontúságra, a humanizmusra és a demokratizálásra épülő konszenzus, a közoktatási törvényről mégis minden hatalomra jutó párt úgy érezte, a jövőre nézve neki kell megszabnia az irányt és a hogyan, miközben minden oktatási miniszter azt hangsúlyozta, nem lehet a rendszert négyévenként ide-oda rángatni.

Nem történt ez másképp 2010-ben sem. Hoffmann Rózsa akkor még oktatási államtitkárként azt mondta: „Ez olyan rendszer, ami állandó megújítást és karbantartást igényel. Nekünk is ez a szándékunk. A legutóbbi választások azt igazolták, hogy országunk népe gyökeresen változtatni akar azon, ami az elmúlt években, különösen az elmúlt nyolc évben történt. És miután az oktatásügy, az iskolarendszer része a társadalom egészének, ezt a várakozását ki akarjuk szolgálni. Az emberek jelentős többséget adtak nekünk, ezért szent kötelességünk végrehajtani az oktatásügyben azokat a változtatásokat, korrekciókat – a reform szót szándékosan kerülni szeretném –, amelyekre ígéretet tettünk.”

És végrehajtották. Tekintet nélkül szakmai és szakszervezeti ellenvetésekre, figyelmen kívül hagyva a józan ész szülte felháborodást, a tiltakozásokat, tüntetéseket, az ésszerű lassításra intő kéréseket.

Hová jutottunk? A szavakban sikertörténeté kozmetikázott 2013/14-es tanév indítása már-már magát a működést veszélyeztető zökkenőkkel sikerült. Csak néhány példa: a gyakorlatban igenis létező tankönyvkáosz, a mindennapos testnevelés bevezetésének tarthatatlansága, a hittan és a hit- és erkölcs tan bevezetésének anomáliái a mit és hogyantól a holig, a gyerekek délután négyig való iskolában tartásának tisztázatlansága, a nyugdíjas szaktanárok elküldésének pótolhatatlansága, a rég beharangozott pedagóguspresztízs emelése helyett annak aláásása, az új életpálya, új finanszírozási rendszer bevezetésének, az új intézményvezetői kinevezési rendszernek a hiányosságai. Mondhatnám tovább is, hisz az iskola bármely érintettjével találkozom is, legyen az pedagógus, gyerek vagy szülő, mindenki sorolja a neki legfájóbb gondokat. Olyanokat, amelyekre az elmúlt több mint húsz évben nem volt példa. És a végén megint oda lyukadunk ki, ahová az eddigi magyar iskolatörténetben mindig: minden probléma megoldására ott van a pedagógus. Ő egymaga. Vagyis ismét csak személyfüggő lesz minden, Kati nénin, Gabi bácsin múlik majd, hogy a nagy átalakításból mennyit éreznek meg a diákok, a szülők, az ország. Így aztán kinek szerencséje lesz, kinek nem.

Ezért aztán lehet, hogy a hawkingi világot megértem, de a magyar oktatás-irányításnak ezt a dübörgő és dühödő sietségét soha. Pedig csak a „nagy bummtól” örökölt kapott idővel kellett volna élni, és belátni, hogy az okos reformhoz józan megfontolással, konszenzusra is szükség lett volna.

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL

A PSZ programja, 2013–2018

A PSZ az érdekek képviseletkor elsősorban eredményes tárgyalásokra, megállapodásra törekszik, de a nyomásgyakorlás erősebb eszközeit is használja, ha szükséges.

6

9

Nemzeti tanévnyitó, hit, munka... „A mi nevelési elgondolásunk (...) csak a szeretetből táplálkozó, az egyén és a közösségek javát egyaránt szolgáló pedagógiának van jövője.” Hoffmann Rózsa

Gondolatok a tanévkezdés ürügyén
Az iskola akkor lehet szabad, ha működését döntő módon azok határozzák meg, akik érdekeltek abban, hogy minél jobb legyen ez a kapcsolatrendszer. Szüdi János

10

11

A tanév előkészítetlensége miatt...
A PSZ szerint a kormány súlyos mulasztást követett el, amikor a köznevelés zavartalan működéséhez szükséges jogszabályokat nem készítette el időben.

A gyerek családi belügy?

Szerintem pedig az államnak abszolút meghatározó a felelőssége abban, hogy a szülőket helyzetbe hozza, és tegyen meg mindent a gyerekek jóllétéért. Herczog Mária

12

14

Világszerte 57 millió gyermek...
„A világ legszegényebb országaiban zajló fegyveres konfliktusok nemcsak az oktatási hálózatot zúzzák porrá, hanem egy egész nemzedéknyi gyerek álmait is.” Irina Bokova

„Karanténba” kerülnek a korábbi...
Azt már én teszem hozzá, hogy indokolatlan mértékű hatalomkoncentráció, államosítás, pénzkivonás ment végbe az oktatásban az elmúlt három évben. Sós Tamás

18

19

Oktatási program autistáknak
Az Autisták Országos Szövetsége arra hívta fel a figyelmet, hogy a mindennapokban nagyon sokszor sértik meg autizmussal élő emberek jogait.

Litkai Gergely

Őszinte tanévnnyitó

Kedves közép-szerűek! Kedves szegények! Kedves államtitkár asszony! Nagy nap ez a mai, hiszen 2010 óta minden nap nagy, jelentőséggel teli és többségtől duzzadó. Ma, amikor negyedszer szedjük össze és osztjuk ki újra a tankönyvcsomagokat két lágyéksérves szabotőr, két közép-szerű napközis tanárnő és a minisztérium fotása jelenlétében, végre kijelenthetjük, hogy szakítva a pedagógushagyományokkal, nem henyéltük át a nyarat. De a Minisztérium sem pihent, nomen est omen, emberi és erőforrás volt egész nyáron. Még egy hete is módosították a közoktatási törvényt, hiszen a hosszú távú tervezés fontos az oktatásban, és manapság egy hét már jóval hosszabb táv, mint amihez hozzászokhattunk. Köszönjük a két rolni vécépapírt, amit ünnepélyes keretek között vehettünk át, és azt a 12 új álláshelyet, amiből 16 szűnt meg. Most már tudjuk, milyen szöveges példával fogjuk illusztrálni a negatív számokat az alsósoknak.

Kis lépés ez az itt tanulók számára, ám egy gigantikus szívsz az elkövetkező generációknak. A közoktatás átalakítása során mi is bepillantást kaptunk a számok birodalmába és a betűk országába, mindezt a kretének bolygóján. Nyilván meglepi Önöket ez a hangütés, de mivel már fél éve nem tudjuk, hogy ki is az igazgató, jómagam pedig úgy várom a nyugdíjat, mint egyszeri miniszter a stadionavatást, végre őszintén beszélhetek egy évnnyitón.

Az erkölcsanoktatás megkezdése némi késedelmet fog szenvedni, mivel négy raklapot elloptak, egy pedig megérkezett. Ez utóbbi adag képezi inkább az akadályt. Remélem, Önöknek is jut majd néhány példány, és felülik a szolidaritásnál, bár akikben ilyen zsigeri a parasztság, még egy ilyen magas színvonalú mű is írott malaszt marad. Megkértük a hittanra járókat, imádkozzanak, hogy ne legyen erkölcsanoktatás.

Ne aggódjanak, minden levelet megkaptunk, azt is, amiben szabotőrnek neveznek, azért nem válaszoltunk csak rá, mert aki írta, még aláírással együtt sem tudott nevet szerezni, névtelen levelekre pedig nem válaszolunk. Írták azt is, hogy mindennap van testnevelés, mivel tornatermet nem álmódott ehhez a koncepcióhoz fenntartónk, így szeptembertől minden kollégának kiosztottunk egy fegyentréning videokazettát. Megkaptuk azt a levelet is, hogy csak életveszélyes dolgok karbantartására van lehetőség, ezért a fiú- és a lányvéceben visszacsértük a rovársíros táblákat, mert elég sok életveszélyes fenyegetést kaptunk miattuk. Pedig ezeknek kitételét előző leveleinkben javasolták.

Egyébként is a művelt emberfők zavarosak, válaszokat keresnek a kérdésekre, új kérdéseket tesznek fel, politizálnak. Egyetemre mennének, amiből túl sok van. Utána meg elhagyják az országot, mert rájöttek, hogy itt nem lehet élni. Ennek az elején kell gátat szabni. Az oktatás szerepének elhanyagolható mivoltát mi sem támasztja alá azonban jobban, hogy olyan észrevétlen szellemi motyóval, mint ami Önöknek van, simán tudják ezt irányítani. Akkor meg minek. Ennek tudatában ezennel megnyitóm a tanévet.

(Az írás augusztus 31-én az FN 24-en jelent meg.)

Rendőrkök az iskolákban

Száz bűnmegelőzési tanácsadó kezdte meg munkáját szeptembertől az ország 14 év feletti diákokat tanító iskoláiban. A rendőrtisztek képzése augusztus 12-én kezdődött a Veszprém megyei Csupakon. A leendő bűnmegelőzési tanácsadók 60 óras elméleti és gyakorlati képzésen vettek részt, amely felkészíti őket iskolai feladataikra – közölte a rendőrség. Mint írták, a bűnmegelőzési tanácsadó elsődleges feladata megvédeni a fiatalokat a bűncselekményektől, hogy se elkövetővé, se áldozattá ne váljanak, különös tekintettel a kábítószerrel való visszaélésre. Ennek érdekében a tanácsadónak szolgálati ideje túlnyomó részét a hozzá tartozó – legfeljebb három – iskolában kell töltötenie, élő kapcsolatot kell létrehoznia a diákokkal, a pedagógusokkal és a szülőkkel. Emellett a tanácsadó együttműködik a rendőrkapitányság illetékességi területén tevékenykedő, az ifjúságvédelemben szerepet játszó állami, önkormányzati, társadalmi és civil szervezetekkel, szervezetekkel. Mindent el kell követnie annak érdekében, hogy a gyermekek, a pedagógusok és a szülők a lehető legtájékozottabbak legyenek a bűnmegelőzés terén. A bűnmegelőzési tanácsadó munkáját az iskolavezetéssel és a tankerülettel egyeztetett éves munkaterv alapján, az iskolavezetőkkel szoros együttműködésben látja el.

Forrás: MTI

Tankönyv határon túlra

A Nemzetstratégiai Kutatóintézet (NSKI) közreműködésével a Nemzeti Munkaügyi Hivatal (NMH) mintegy százezer tankönyve jut el a határon túli, magyar nyelven oktató szak- és felnőttképzési intézményekbe. Szász Jenő, az NSKI elnöke július 17-én közölte: a tavaly létrehozott kutatóintézet kiemelt feladata, hogy erősítse a Kárpát-medencei szemléletet, ezért az NSKI több minisztériummal is szakpolitikai partnerségi megállapodásra törekszik. Elmondta, hogy a tankönyvek a 2013–2014-es tanévben jutnak el Erdélybe, a Felvidékre, Kárpátaljára és a Délvidékre. Czomba Sándor, a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) foglalkoztatáspolitikai államtitkára arról beszélt: az egyik legfontosabb feladat, hogy a magyarság ott találja meg a boldogulást, a munkahelyet, ahol él, ezt minden eszközzel segíteni kell. A 490-féle, mintegy százezer tankönyvről elmondta, hogy azok az idej képzési jegyzékben már nem szerepelnek, Magyarországon is ezeket használták eddig, és azok a szakmai alapvetések, amelyeket a könyvek tartalmaznak, időtállóak.

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBBI!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a félszemes 60 000, a negyedoldal 30 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 60 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levél cím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453

Felélős kiadó: Galló Istvánné elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

KONGRESSZUS UTÁN

A PSZ XX. Tisztújító Kongresszusán megválasztott országos vezetők, testületek

A küldöttek több mint 90 százalékos többséggel ismét a PSZ elnökévé választották az eddigi elnököt, *Galló Istvánnét*, és alelnökévé az eddigi alelnököt, *Szabó Zsuzsát*.

Az ügyvivő testület tagja lett: *Békési Tamás* (Zalaegerszeg), *dr. Jáki Katalin* (Győr), *Földváriné Jeneses Katalin* (Szolnok), *Horváth István* (Fonyód), *Makár Barnabásné* (Miskolc), *Szabó Gáborné* (Tatabánya), *Takács Pál* (Tura), *Tarnay Attila* (Szeged).

Az országos számvizsgáló bizottság tagja lett: *Agárdi Elekné* (Debrecen), *Csekő Istvánné* (Túrkeve), *Holdampf Sándorné* (Rácalmás), *Sas Tiborné* (Veszprém), *Szatmári Zoltánné* (Komárom)

Az etikai bizottság tagja lett: *Kriston Lászlóné* (Miskolc), *Nemes Lászlóné* (Szolnok), *Réthy Zsuzsanna* (Pécs), *Szigethy Marianna* (Kaposvár), *Torma Tiborné* (Győr).

A múlt elemzése, a jövő meghatározása jegyében tanácskoztak

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) XX. tisztújító kongresszusát június 28–30. között Balatonfüreden tartotta. A küldöttek nagy többséggel a PSZ elnökévé ismét Galló Istvánnét, alelnökévé Szabó Zsuzsát választották. A kongresszusi munka során megválasztották az új ügyvivő testületet, a számvizsgáló és az etikai bizottságot is. A kongresszus elfogadta az elmúlt öt év munkájáról szóló beszámolót, és a következő öt év programját. *Balog Zoltán* emberierőforrás-miniszter meghívott vendégként itt jelentette be a pedagógus-életpályamodell bevezetését. Ugyancsak a kongresszus vendége volt *Hoffmann Rózsa* közoktatási államtitkár és *Varga László*, a SZE elnöke is.

A Himnusz hangjaival vette kezdetét a Pedagógusok Szakszervezetének XX., tisztújító kongresszusa, majd Galló Istvánné köszöntötte a résztvevőket. A PSZ elnöke bevezetőjében azt mondta, minden szervezet életében mérőöldkő egy kongresszus, különösen egy tisztújító az. Hozzátette, a PSZ az elmúlt évtizedek legnehezebb időszakát élte meg, és arra kérte a kongresszust, amikor górcső alá veszi az elmúlt öt évet, ezt ne hagyja figyelmen kívül. Megköszönte a szervezőtér dolgozóinak a munkájukat, majd azzal a biztatással nyitotta meg a tanácskozást, hogy a külső, szakszervezet-ellenes kormánypolitika és a belső, évtizedes gondok ellenére a problémákat „meg fogjuk tudni oldani”. Bejelentette, hogy a hagyománynak megfelelően a PSZ most is meghívta tisztújító kongresszusára az oktatási kormányzat vezetőit. Balog Zoltán, az Emmi minisztere és Hoffmann Rózsa közoktatási államtitkár is elfogadta a meghívást. A szintén vendégként jelen levő Varga László SZE-elnököt pedig arra kérte, a három szakszervezeti konföderáció fúziójáról, az ezzel kapcsolatos tárgyalásokról tájékoztassa a kongresszust.

Az elnöki megnyitó után a küldöttek néma felállással emlékeztek mindazokra a szakszervezeti tagokra, akik az elmúlt öt évben elhunytak. Néhány eljárásjogi kérdés megvitatása után nagy többséggel megválasztották a kongresszus munkáját segítő személyeket, elfogadták a tanácskozási és a döntési szabályokat és a napi-

rendet. A kongresszuson mintegy 80 hozzászóló mondta el a véleményét. A háromnapos kongresszus első napján a küldöttek meghallgatták az elnök aszsonynak a PSZ elmúlt öt évét értékelő írásbeli beszámolójához fűzött szóbeli kiegészítését, a PSZ Országos Számvizsgáló Bizottságának (OSZVB) és a PSZ Etikai Bizottságának beszámolóját. Ezen a napon a legtöbben az OSZVB beszámolójához szóltak hozzá.

Részlet Galló Istvánné a PSZ öt éves munkáját értékelő írásbeli beszámolójának szóbeli kiegészítéséből

„2012. október közepe óta, vagyis a sztrájkbizottság megalakulása óta a magállapodás aláírásáig a PSZ vezetése »permanens készségi állapotban élte napjait«, számukra még a heti pihenőnapok is munkanapokká váltak. A tárgyalásokra való felkészülés, az egyeztetés mellett volt egy kongresszus, elkezdődtek a PSZ-választások, január 1-jétől a Klik fenntartásába kerültek az intézmények, naponta jöttek a panaszok, észrevételek a működés problémáiról azonnali intézkedést kérve. Közben még a három konföderáció esetleges egyesüléséről is elkezdődtek a puhatolózó tárgyalások. Mindeközben a sajtó legvárhatóbb pillanatokban érkezett megkeresésének is meg kellett felelni.” Az elnök asszony leszögezte, az elmúlt öt év nehézségei ellenére a szervezet nem kevés munkát végzett. „Mindenk

a maga módján, a lehetőségeihez képest, nemegyszer erőn felül dolgozott. Ennek eredménye, hogy bár fogyott a taglétszám, de a szervezet nem szűnt meg még ebben a nagyon szakszervezet-ellenes légkörben sem.” Nagyon nagy erőfeszítés árán, a területek, a területen végzett munka miatt tudták mérsékelni a taglétszámcsökkenést. Beszélt arról, hogy az Országos Vezetőség, majd később a kongresszus, felismerve a szervezeti struktúra átalakításának a szükségességét, „olyan lépésre szánta el magát, amelyet elődeink, bár a változtatás már régóta kézenfekvő lett volna, nem léptek meg. A megyék és a megyei jogú városok integrációja nem volt zökkenőmentes, nem is fejeződött be teljesen, de ebben a megyei titkároknak, a megyei jogú városok vezetőinek hatalmas munkája volt. És azt gondolom, hogy ennek a fúzióknak a hasznát rövid időn belül a kollégák, a tagság is meg fogja érezni. A civil törvény is adott bőven feladatot a területeken, és ebben szintén hatalmas munkát végeztek a területi vezetők. Mindehhez az országos vezetőség, az elnökség partner volt. Voltak viták, voltak nézetkülönbségek, de ez a normális és ez a természetes, mert a sokféle gondolatból, a sokféle megközelítésből fognak a legjobb dolgok szülni.”

Az elnök asszony szóbeli kiegészítését 132 igen és egy nem szavazattal, tartózkodás nélkül a küldöttek elfogadták.

(Folytatás a 4. oldalon)

KONGRESSZUS UTÁN

(Folytatás a 3. oldalról)

Részlet Varga Lászlónak, a SZEF elnökének beszédéből

Varga László SZEF-elnök többek között a három szakszervezeti konföderáció fúziójának szükségességéről, az arról szóló tárgyalásokról beszélt. Ebből idézünk: „Tisztelettel köszöntöm a Pedagógusok Szakszervezete kongresszusának valamennyi küldöttét, a küldötteken keresztül valamennyi tagját. Ha úgy tetszik, akkor a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma 50 százaléknyi tagsága nevében köszöntöm a másik 50 százalékot. Mert nagyjából ez az alaphelyzet. És ha megnézzük az elmúlt időszakot is, ez volt az alaphelyzet, úgyhogy együtt fogtunk. Együtt fogtunk, de az arányokat megtartottuk... Tisztelt kollégák! Ami ma a közszolgálati szakszervezetek ellen egészében és külön-külön is folyik, ami ilyen nagy taglétszám-erőzót eredményez, és ami általában a magyar szakszervezeti mozgalomban folyik, ha ez nem teszi parancsoló szükségessé a fúziót, az integrációt vagy az egyesülést, akkor nem tudom, hogy mi. Ezzel együtt én nem tudom ma nektek azt mondani, hogy az év végén valóban megvalósul az egyesülés. Azzal együtt, hogy én szeretném, hogyha ez így lenne. Azért nem tudom, mert magyarok vagyunk, tetszene emlékezni Kossuth híres beszédére, amikor a 200 ezer újonc megajánlását kérte a parlamenttől, és akkor ő azt találta mondani, hogy csak fele akkora lelkesedést a megvalósításban, mint a megajánlásban, és Magyarországon a pokol kapui se fognak erőt venni. (...) Nem változtunk lassan 200 éve. Nagy bennünk a szándék, aztán kevesebb az akarát, és sokkal több a buktató. Ugyanis amíg nincs bennünk meg a demokratikus együttműködéshez szükséges minimális önfeladó képesség és alázat – merthogy e nélkül nem születik kompromisszum –, amíg mindenki úgy képzei az egyesülést, hogy az én gondolatom, szándékom, nevem és elképzelésem fogja uralni, addig nem lesz egyesülés. Ezzel együtt én mégis azt gondolom, hogy lesz. Lesz, mert gyakorlatilag ha nem jön létre egy erőteljes ellenpólus a ma rendkívül kompromisszumkész, nagy bölényekből álló szakszervezeti mozgalommal szemben (...) évtizedek kellene majd, hogy ez a szakszervezeti mozgalom úgy felépítse magát, hogy az egy pólusával akcióképes maradjon. Ezért én azt gondolom, hogyha akár mi magunk is, de

különösen a másik két partner képes lesz az önmérsékletre, akkor az év végén létre tudunk hozni egy olyan egységes konföderációt, amit bejegyezhetünk, és amely képes lesz a közzsféra, a SZEF-ben tömörült szakszervezetek, a költségvetésből működők, sorolhatnám és cifrázhatnám különböző módon, speciális érdekeinek megfelelő struktúrát és működést kialakítani.”

A választás napja és a program vitája

A XX. tisztújító kongresszus második napja az országos tisztségviselők (elnök, alelnök, ügyvivő testület, számvizsgáló bizottság és etikai bizottság tagjai) megválasztásával és a Pedagógusok Szakszervezetének öt évre szóló programjának megtárgyalásával telt. A 142 szavazásra jogosult, a teremben tartózkodó küldött először meghallgatta Vámi István, az országos jelölőbizottság elnökének beszámolóját, majd következett a szavazás. (A megválasztottak névsorát a 3. oldalon olvashatják.) A szavazási procedúra után a Pedagógusok Szakszervezetének további öt évről szóló vita következett. Közel 50 hozzászólás hangzott el a témában, volt, aki csak egy szó jelentését kívánta pontosítani, volt, aki a szervezet életét meghatározó szabályokat kívánta kiegészíteni. A vita még a harmadik kongresszusi napra is áthúzódott. Végül a küldöttek a Pedagógusok Szakszervezetének 2013–2018 ciklusra vonatkozó programját a megszavazott módosításokkal együtt három tartózkodás mellett, ellenszavazat nélkül elfogadták. (Ezt az 6. oldalon olvashatják.) A PSZ XX. Tisztújító Kongresszusa a tagságának, a pedagógusoknak és a társadalomnak szánt üzenetet is megfogalmazott egy záróközleményben arról, hogy a szervezet milyen oktatási rendszert tart jónak, és miképp képzei el az oktatás jövőjét. (A kongresszus záróközleményét 8. oldalon olvashatják.)

Balog Zoltán bejelentette az életpálya-modell szeptemberi bevezetését

A PSZ XX. Tisztújító Kongresszusának vendége volt Balog Zoltán emberi erőforrás-miniszter és Hoffmann Rózsa közoktatási államtitkár is. Balog Zoltán itt jelentette be, hogy a kormány döntése alapján szeptembertől bevezetik a pedagógus-életpálya-modellt, amely a pedagógusok béremelésével is együtt jár. A béremelés ütemezéséről nincs végső

döntés, nagy valószínűséggel szeptember 1-jétől a béremelés 50 százalékát kapják meg a pedagógusok, a másik felét pedig a következő évben. (A későbbiekben ez úgy módosult, hogy szeptembertől a béremelés 60 százalékát kapják meg a pedagógusok, majd az azt követő években, 2017-ig 10-10 százalékát. – A szerk.) A miniszter beszédében gratulált elnök asszonynak az újraválasztásához, majd így folytatta: „Hadd kezdjem azzal, hogy azoknak lett igaza, akik meg akartak egyezni. És szerintem Magyarország jövője azon múlik, hogy mindig azoknak legyen igaza, akik meg akarnak egyezni. És ez nemcsak a pedagógusokra, a pedagógus-életpályára, az iskolára vonatkozik, hanem minden területére az életnek. Mi úgy tekintünk a Pedagógusok Szakszervezetére, mint egy valóban reprezentatív, azt is mondhatnám, hogy az ágazat szinte minden szegmensében, vagy mondhatnám, hogy minden szegmensében egyedül reprezentatív szakszervezetre, és éppen ezért nagyon fontos partnernek gondoljuk, és partnerként kezeljük. (...) vannak olyan célok, amiben egyet tudunk érteni.” Később így folytatta: „...minden arra épült a nagy átalakításban, hogy tudjuk, hogy milyen számokról beszélünk. (...) Mi azt mondtuk, hogy akkor tudjuk behozni a pedagógus-életpályát, ha látjuk, hogy hány pedagógus, és a leginkább támadott – megjegyzem, egyébként a kormányzati körökön belül is, hogy óvatosan fogalmazzak – megállapodási pontunk azért az volt, hogy 22 órával számoljuk, hogy hány pedagógusra van szükség Magyarországon. Hogy aztán tudunk-e ennyit finanszírozni, az egy következő kérdés, de az egy világos beszéd, hogy látjuk, hogy mennyi, milyen osztálylétszámhoz milyen finanszírozott óraszámhoz mennyi pedagógusra van szükség (...). Tehát ahhoz látnunk kell a létszámot, hogy el tudjuk dönteni, hogy mennyi pénzre van erre szükség, és megvan-e az a pénz. És a nem konkrétan oktató-nevelő munkát végző, de pedagógusvégettséggel a köznevelésben dolgozóknak a béréről van itt szó tulajdonképpen, a szakmai szolgálatok, a pedagógusi szakmai szolgálatok és szakszolgálatok is szeptember 1-jétől benne vannak az életpályában. (...) A pedagógus-életpálya szeptembertől való bevezetésében a kérdés az, hogy hány lépcsőben tegyük ezt meg.” Később beszélt arról is, kikre vonatkozik még a béremelés.

(Folytatás az 5. oldalon)

KONGRESSZUS UTÁN

(Folytatás a 4. oldalról)

Hivatkozva a sztrájkbizottság eredeti követelésére azt mondta: (...) úgy gondoltuk, hogy a pedagógusok az első, de meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy január 1-jétől a közszolgálatban dolgozó egyéb dolgozóknak is legyen béremelése, és ezt is 20 százalék körülinek gondoljuk, tehát hogy ott is induljon el az életpálya. Ez a közigazgatásban dolgozóakra vonatkozik, a belügyi szerveknél dolgozókra, a honvédségre vonatkozik, a tűzoltókra, és így tovább. (...) Ezen túl a szociális ágazatban is próbálunk olyan lépéseket tenni, hogy január 1-jétől a gyermekvállalást könnyítsük, és a családi adókedvezményt úgy bővítsük ki, hogy ezt az alacsony jövedelműek is igénybe tudják venni, ami azt jelenti, hogy tulajdonképpen mindenki igénybe tudja venni, aki gyermeket nevel, és egyébként dolgozik. Tehát, ha mondjuk ezt a négy lépést meg tesszük, az első a pedagógus-életpálya, a második a közszolgálati életpálya, a harmadik a családi adókedvezménynek a rendszere, és még van egy negyedik is, arról mondanék a legkevesebbet, mert ott volt a legnagyobb vita, ez az úgynevezett népesedési törvénycsomag, ahol szeretnénk a gyermekvállalási kedvet erősíteni a fiatal generációban.” Beszéde végén megemlítette: „Én meg vagyok arról győződve, valószínűleg ebben nem mindenkiel értek egyet, hogy az irány, ahová elindultunk, az egy jó irány. Számos olyan gyerekbetegsége van még a

rendszernek, amit orvosolnunk kell a jövőben, hiszen egy fenntartóváltást január 1-jétől egy oktatási rendszer azért nem szokott könnyen viselni. Mi sem viseltük könnyen, önök sem viselték könnyen, de most, amikor világos felelősségi viszonyokban kezdünk már egy tanévet, akkor lehetőségünk van arra, hogy minden olyan hibát először is észrevegyünk, aztán pedig kiküszöböljünk, ami ebben a rendszerben benne van.”

A beszéd után a miniszter arra kérte a jelenlevőket, tegyék fel a kérdéseiket. A felszólításra igencsak sokan emelték magasba a kezüket, 11 kérdező meg is kapta a választ. Hoffmann Rózsa meg is jegyezte, bár ő is készült ünnepi beszéddel, de a nagy kérdező kedvet látva nem biztos, hogy „akár egy farkincáját is el tudja mondani”. Azért 11, az óvodától a szakképzésen át a művészeti oktatást érintő kérdésre adott, fölöttébb kimerítő válasz után erre is sor került. A közoktatási államtitkár azt mondta: „Ahogy a kérdező kedvet elnézem, úgy vélem, hogy nem fog mindenki sorra kerülni, de előre bocsátom, hogy minden kérdést össze lehet gyűjteni írásban, szerintem a kérdések nagy részére a szakszervezet elnöksége is meg fogja tudni adni a választ, akikkel a tárgyalásokat folytatjuk. Amelyekre pedig nem, arra pedig vállaljuk, hogy mi írásban válaszolunk. (...)

A meghatottsággal küszködtem, miatt miniszter úr beszédét hallgattam, és

az önök arcát is néztem. A meghatottságot nemcsak az okozta, hogy tisztelettel köszönhetem a Pedagógusok Szakszervezetének XX. kongresszusát a szülővárosomban – eleve azért egy jó érzés nekem mindig ide visszatérni –, hanem azért, mert úgy gondolom, hogy ez a XX. kongresszus történelmi jelentőségű, neveléstörténeti jelentőségű. Mert itt történt meg annak a jelentős változásnak, annak a döntésnek a bevezetése, amelyre nagyon régóta készültünk. (...) Az, ami most történik a köznevelés rendszerében, szorosan összefügg azoknak a változásoknak a folyamatával, amelyek a társadalom minden részét áthatják, és amelyre ez a kormány tudatosan készült, és nem is rejtette véka alá ezt a szándékát. Ez a szándék nem önmagától jött, nem a 8-9, vagy ha kibővítjük, körülbelül 50 kormánytag önös szándékából vagy elhatározásából, hanem az ország felnőtt lakosságának többsége akaratából történik.”

Beszédében a pedagóguspolitikáról, az életpályamodellről, a szakszervezetekkel való tárgyalásról is szót ejtett.

Néhány kérdés még elhangozhatott, választ is kaptak a kérdezők, de tekintettel arra, hogy Balog Zoltánnak időre kellett továbbmennie, és a kollégák közül többnek is indult a vonata, Galló Istvánné bezárta a Pedagógusok Szakszervezetének XX. Tisztújító Kongresszusát, ami a Szózat közös eléneklésével ért véget.

Kongresszusi élmény egy kezdő szemével

Minden közösségi rendezvény munkáját meghatározza, hogy milyen az eseményen részt vevők hangulata, hogyan viszonyulnak egymáshoz és a szervezethez, amit képviselnek. Hogy milyen volt a PSZ XX. Tisztújító Kongresszusáé, az Szalacs Ferencné budapesti, XX. kerületi titkár leveléből – melyből részleteket közlünk – kiérezhető.

„A PSZ XX. kongresszusának alkalmával megtapasztaltam, hogy milyen jó közösségbe „csöppenhettem”. Vallom, hogy nincsenek véletlenek. Az, hogy erre az útra terelt a sors, fontos fordulópontja életemnek. Munkám során mindig fontos volt számomra az igazságosság, az érdekek védelme. 1999 óta voltam KT-tag, majd elnök, majd PSZ-titkár helyettes az alapszervezetemnél. Szerettem a háttérben tevékenykedni, de képzéseimet mindig úgy választottam meg, hogy feladataimat minél professzionálisabban oldhassam meg.

Ez év februárjától kaptam bizalmat alapszervezetemtől, így kerülhettem a PSZ budapesti szervezetéhez, mely egy jól összekovácsolt szervezeti egység. (...)

A PSZ XX. kongresszusának három napja alatt sokat tapasztaltam, tanultam.

A kongresszus alkalmával rálátást szereztem a szervezet országos struktúrájára, működésére. Egy ideig szinte külső szemlélőként követtem az eseményeket. Volt, hogy pozitív dolgokat hallottam, és voltak kevésbé pozitív gondolatok is. Egy biztos, sok új és hasznos információhoz jutottam, tárgyalástechnikát tanultam, és még új barátokra is szert tettem.

Fontos élmény volt számomra a szervezet vezetőségének pozitív kisugárzása, „ereje”. Nemcsak betekintést adtak a PSZ életébe, struktúrájába, hanem fenntartás és előítélet nélkül örültek nekünk, „fiataloknak”. A különbségeket, a tapasztalati és nézetbeli különbségeket természetes, elfogadó attitűddel kezelték, és oly módon fogadtak be bennünket, mintha a „családjukhoz” tartoznánk. Innovatív szemléletünket, „frissességünket”, vitatható impulzivitásunkat jó pedagógus módjára fogadták el.

A kongresszus jóváhagyta a szervezet ifjúsági tagozatának megalakítását, és ezt örömmel fogadtuk. (...) Az ismerkedési est megrendezésével a valahová tartozás élményét ajándékozták nekünk.

(...) Feladataink tetterekészséget kívánnak a szervezet minden tagjától.

Én most vagyok itt, és jól akarom tenni a dolgom! Ezt várják el tőlem a kollégák, akik bizalmat szavaztak nekem, de ezt várom el magamtól is! (...) Tegyük együtt, egymásért!”

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETÉNEK PROGRAMJA, 2013–2018

Elfogadta a PSZ XX. kongresszusa

A Pedagógusok Szakszervezete XX. kongresszusa június 30-án elfogadta a szakszervezet 2013–2018 közötti programját. Ennek elkészítése nagy felelősséget és körültekintést igényelt, hiszen a társadalmi, gazdasági, politikai életben történt/történő változásokra, a közoktatás még le nem zárult „reformjának” folyamatos – nemegyszer kiszámíthatatlan – változtatásaira, a szakszervezeti mozgalom ma még világosan nem látható átalakítására kellett a PSZ-nek a hosszú távú stratégiáját meghatározni. Ezért a PSZ-program csak általános elveket fogalmazhat meg, amelyek a folyamatos változások ellenére tükrözik a PSZ viszonyát a politikai pártokhoz, a szakszervezeti konföderációkhoz és társszakszervezetekhez, valamint a szakmai és civil szervezetekhez. A PSZ ugyancsak elvi szinten határozhatta meg a közoktatás átalakításával; a foglalkoztatáspolitikával; a bér- és keresetpolitikával, az érdekegyeztetéssel; a szociális párbeszéddel; a rétegpolitikával és a szervezet működésének átalakításával kapcsolatos stratégiáját. A szervezet kijelölte a fő irányokat, a célok eléréséhez szükséges konkrét feladatokat az éves munkatervben fogja meghatározni. Az alábbiakban a 2013–2018 PSZ-programot olvashatják.

Általános alapelvek

Ma a társadalom mélyen megosztott, az ország gazdasági helyzete kedvezőtlen, a szociális párbeszéd nem megfelelő, a szakszervezeti szolidaritás gyenge. A közoktatás, szakképzés, felnőttképzés és a felsőoktatás átalakításának jelenlegi formája nem szolgálja a biztonságos feladatellátást, szakmai tartalma a fenntartható fejlődést.

A PSZ határozott szándéka továbbra is megőrizni a politikai pártoktól való függetlenségét.

Támogat azonban minden olyan politikai erőt, és konstruktív szakmai együttműködésre törekszik azokkal a pártokkal, amelyeknek programja összeegyeztethető a PSZ által képviselt értékekkel.

A PSZ a szakszervezeti szolidaritás híve. A munkavállalók érdekeinek védelmében szoros együttműködésre törekszik az ágazati szakszervezetekkel és a szakszervezeti konföderációkkal, de nem támogat olyan szakszervezeti kezdeményezéseket, akciókat, amelyek pártpolitikai indíttatásúak.

A PSZ a demokrácia, az alkotmányosság, a sajtószabadság, a szabad véleménynyilvánítás, a tanulás és tanítás szabadságának híve.

A PSZ kiemelten fontosnak tartja az oktatás jelentőségének elismerését, a közoktatásban dolgozók anyagi és erkölcsi megbecsülését, a munkahelyek megőrzését.

A PSZ minden szinten érdekelt a rendezett munkaügyi kapcsolatok, az érdemi érdekegyeztetés működésében.

A PSZ a szakmai, munkavállalói, tanulói érdekek képviseletékor elsősorban eredményes tárgyalásokra, megállapodásra törekszik, de a nyomásgyakorlás erősebb eszközeit is használja, ha szükséges.

I.

A Pedagógusok Szakszervezetének a közoktatás rendszerével kapcsolatos stratégiai céljai

A PSZ a magyar közoktatás jövője érdekében kezdeményezi és szorgalmazza egy hosszú távú oktatáspolitikai koncepció kidolgozását, és abban aktívan részt kíván venni. Szükségesnek tartja, hogy szakmai konszenzussal kialakított, hosszú távon kiszámítható és garanciákat is magába foglaló program készüljön. Jól működő közoktatás és jól működő szakképzés nélkül az ország versenyképességének növelése, fejlődése, valamint a társadalmi és szociális problémák nem oldhatók meg.

A PSZ úgy ítéli meg, hogy oktatáspolitikai fordulatra van szükség, mert a jelenlegi oktatáspolitikai nem biztosítja a fentebb felsorolt célok megvalósulását.

Ezért a 2014-es parlamenti választásokat megelőzően a PSZ-nek ki kell dolgoznia a közoktatás jövőjével kapcsolatos elvárásait,

és meg kell ismernie a parlamenti választásokon induló politikai pártok közoktatással kapcsolatos elképzeléseit.

A PSZ olyan oktatáspolitikát támogat, amely célul tűzte ki: a tanulással, tanítással, neveléssel összefüggő alkotmányos jogok teljes körű érvényesülését, az esélyegyenlőtlenségek mérséklését;

- az oktató-nevelő munka társadalmi jelentőségének elismerését, a pedagóguspálya presztízsének helyreállítását;
- a pedagógusok élet- és munkakörülményeinek javítását;
- szakmai konszenzussal kialakított oktatáspolitikát;
- a nevelési-oktatási intézmények szakmai autonómiájának biztosítását;
- a pedagógusok szakmai autonómiájának visszaállítását;
- hosszú távon stabil jogi szabályozást;
- az állam és az önkormányzatok közoktatással kapcsolatos feladatmegosztásának újragondolását;
- korszerű szakképzést a köz- és felsőoktatáshoz kapcsolódó intézményrendszerrel.

II.

A Pedagógusok Szakszervezetének foglalkoztatáspolitikai céljai

Az oktatás minőségének javításához az szükséges, hogy törvényben jelenjen meg:

- a minőségi oktatáshoz szükséges, szakmailag kimunkált létszámstruktúra;
- a foglalkoztatás stabilitásának és hosszú távú biztonságának garanciája;
- a pedagógusképzés átalakítása, az átképzési lehetőségek bővítése a pedagógusok mobilitása érdekében;
- a pedagógus-továbbképzés lehetőségeinek és finanszírozási kereteinek bővítése;
- uniós mércéhez igazodó élet- és munkakörülmények biztosítása;
- a rugalmas nyugdíjba vonulás lehetőségének megteremtése.

III.

A Pedagógusok Szakszervezetének bér- és keresetpolitikai céljai

Az oktatásban a minőségi színvonal megőrzése és továbbfejlesztése érdekében javítani kell a közoktatás minden dolgozójának keresetét.

Ennek érdekében a PSZ elvárja a mindenkor kormánytól:

- az oktató-nevelő munka társadalmi jelentőségét elismerő, tisztességes megélhetést nyújtó keresetet;
- a ciklus végére az Európai Unió országai kereseti átlagának megközelítését;

(Folytatás a 7. oldalon)

A PSZ PROGRAMJA, 2013–2018

(Folytatás a 6. oldalról)

- a pedagógus-bérrendszer újragondolását, minden pedagógus-munkakörben alkalmazottra vonatkozó kiterjesztését;
- pedagógus-bértábla,
- feladatokhoz kötött többlettámogatás,
- többletteljesítmény elismerése;
- a kollektív szerződés rendszerének teljes körű újraszabályozását.

IV.

Érdekegyeztetés, szociális párbeszéd

A PSZ megítélése szerint nincs jogállam, ha nem működik az érdekegyeztetés rendszere. Ezért törvényben kell rögzíteni:

- az EU-normák alapján rendezett munkaügyi kapcsolatok megteremtését és működtetését, valódi érdekegyeztetést minden szinten;
- a szociális párbeszéd jogszabályokban garantált intézményrendszerének érdemi működtetését;
- szigorú szankciók bevezetését és alkalmazását, akár az állami partner, akár a munkáltató hibájából nem működik az érdekegyeztetés.

V.

A Pedagógusok Szakszervezetének szervezete és működése

A PSZ, csakis, mint a társadalom, mélyen megosztott. A szervezet belüli közmegegyezésre van szükség ahhoz, hogy a szervezet egysége helyreálljon.

A PSZ szervezeti feladatai:

- a PSZ-szervezetek működésének korszerűsítése – professzionális szervezetté való alakítása;
- a mindenkori közigazgatás szervezeti rendjéhez igazodva kell kialakítani és működtetni saját szervezeti rendjét;
- a szakszervezeti struktúrához kell a szervezet gazdálkodási rendjét kialakítani;
- a PSZ gazdálkodásának hatékonyabbá tétele;
- a szakszervezeti tagdíj felhasználásának újragondolása;
- az eredményes érdek-képviselési munkához a szakszervezeti tisztségviselők egységes tematika alapján való országos képzése, különösen nagy hangsúlyt fektetve a járási szervezetek tisztségviselőire;
- a PSZ információs rendszerének bővítése, a tagokkal való közvetlen kapcsolattartás lehetőségének megteremtése;
- a PSZ szakmai érdek-képviselési munkájának további bővítése;
- a PSZ nyilvánosság előtti megjelenése további formáinak kidolgozása;
- a szakszervezeti tagok számára új szolgáltatások lehetőségének a megkeresése;
- a szakszervezeti tisztségviselők foglalkoztatási biztonságának kidolgozása;
- a tisztségviselőket megillető munkaidő-kedvezmény felhasználásának újragondolása;
- a szakszervezeti taglétszám stabilizálása, növelése, a tisztségviselők tagszervezésének ösztönzése.

VI.

A Pedagógusok Szakszervezetének rétegpolitikája

Nyugdíjastagozat

A PSZ elismeri idős kollégáink szakszervezeti mozgalomban szerzett

tapasztalatait, a jövőben fokozottabban kíván támaszkodni a nyugdíjasok tagszervező munkájára is. Továbbra is hagyományosan nagy gondot fordít idős kollégáira, érdekvédelmük szervezetünk alapfeladatai között kell hogy szerepeljen. A méltó öregkor, a tisztességes megélhetést biztosító nyugdíj és a megfelelő szociális és egészségügyi ellátásuk érdekében a PSZ minden szinten képviseli őket.

Ifjúsági tagozat

Fontos célkitűzésünk, hogy a PSZ ifjúsági tagozata megalakuljon, mert a szakszervezeti taglétszám növeléséhez és a tisztségviselői utánpótlás kineveléséhez a tagozat működése elengedhetetlen.

VII.

A Pedagógusok Szakszervezetének fenntartói kapcsolatai

A PSZ feladatának tekinti a különböző fenntartói körökhöz tartozók érdekvédelmének ellátását. Ezért feladatai különösen:

- a tagtoborzás az egyházi és a magánintézményekben;
- az állami intézményfenntartóval kötött kollektív szerződés hatályának kiterjesztése a többi fenntartóra, illetve intézményeire;
- annak elérése, hogy a működtető települési önkormányzatok átengedjék a munkáltatói jogokat az intézményvezetőknek;
- települési önkormányzati, egyházi, nemzetiségi önkormányzati, alapítványi fenntartói tagozat létrehozása.

VIII.

A Pedagógusok Szakszervezetének kapcsolatai

A PSZ kiegyensúlyozott, jó kapcsolatra törekszik a konföderációkkal, társszakszervezetekkel, szakmai és civil szervezetekkel. A PSZ meghatározó szerepet tölt be a közsféra munkavállalóit tömörítő konföderációban, fontos feladata és felelőssége van a három konföderációból létrejövő új tömörülés kialakításában és hatékony működésében:

- a PSZ együttműködik az oktatási ágazatban működő szakszervezetekkel, az együttműködést a kölcsönös előnyök figyelembevételével fejleszti tovább;
- együttműködésre törekszik, és kapcsolatot keres minden olyan civil szervezettel, szakmai szervezettel, amelyeknek célkitűzései és tevékenysége összeegyeztethető a PSZ törekvéseivel;
- a PSZ tagja az Oktatási Internacionálénak, az ebből adódó kötelezettségek mellett a lehetőségek jobb kihasználása érdekében továbbfejleszti együttműködését a nemzetközi partnerszervezetekkel;
- az ETUCE tagjaként az uniós oktatásügyi kérdések és foglalkoztatáspolitikai ügyek alakításában továbbra is aktív szerepet vállal;
- az Európai Unióhoz csatlakozott tagországok – különös tekintettel a kelet-közép-európai országok – pedagógus-szakszervezeteivel az eddig kialakított együttműködés továbbfejlesztésére törekszik.

Balatonfüred, 2013. június 30.

Pedagógusok Szakszervezete XX. Kongresszusa

A PSZ Kongresszusának záróközleménye az oktatási rendszer jövőjéről

A Pedagógusok Szakszervezetének XX. kongresszusa kinyilvánítja azt a véleményét, hogy az ország fejlődése, jövőjének alapja a jól működő oktatási rendszer.

A jól működő oktatási rendszer elképzelhetetlen a nyitott, befogadó, autonóm intézmények nélkül.

A nyitott, befogadó, autonóm intézmények nem létezhetnek pedagógiai szabadság, erkölcsileg és anyagilag megbecsült pedagógusok nélkül.

A pedagógiai szabadság érvényesülése elképzelhetetlen a pedagógus–szülő–tanuló kölcsönös tiszteletre és mellérendeltségre épülő kapcsolata nélkül.

Mindezekre tekintettel

a Pedagógusok Szakszervezetének XX. kongresszusa olyan helyi és olyan országos politika megvalósításában érdekelt, amely

- támogatja a helyi közösségeket, a szakmai közösségeket, az intézményi közösségeket, elismerve jogait,
- elismeri, támogatja és tiszteletben tartja a tanítás szabadságát, a tanulás szabadságát,
- amely nem korlátozza a pedagógusok egyesülési jogát, megteremtve így módon a jól működő oktatási rendszert.

A 2013–'14-es tanév rendje

Közzétette az Emberi Erőforrások Minisztériuma (Emmi) a 2013–2014-es oktatási tanév rendjét. A legfontosabb dátumok:

- Első tanítási nap: 2013. szeptember 2., hétfő (180 napos a tanév)
- Első évfolyamos diákok felmérése: 2013. október 11-ig (az általános iskolák felméri, hány olyan első diák jár hozzájuk, akiknél az alapkészségeket fejleszteni kell)
- Őszi érettségi időszak írásbeli vizsgái: 2013. október 11-től 25-ig
- Őszi érettségi időszak szóbeli vizsgái: 2013. november 6-tól 29-ig
- Őszi szünet: 2013. október 28-tól október 31-ig (az őszi szünet előtti utolsó tanítási nap: október 25., péntek, a szünet utáni első tanítási nap: november 4., hétfő)
- Téli szünet: 2013. december 23-tól 2014. január 3-ig (a téli szünet előtti utolsó tanítási nap: december 21., szombat, a szünet utáni első tanítási nap: 2014. január 6., hétfő)
- Az első félév vége: 2014. január 17. (az első félév január 17-ig tart, az iskolák január 24-ig értesítik a diákokat és a szülőket az első félévi tanulmányi eredményről)
- Tavaszi szünet: 2014. április 17-től április 22-ig (a tavaszi szünet előtti utolsó tanítási nap: április 16., szerda, a szünet utáni első tanítási nap: április 23., szerda)
- Utolsó tanítási nap a 12. évfolyamon: 2014. április 30.
- Fizikai állapot felmérése: 2014. április 2. és május 27. között (idén is felméri a diákok fizikai állapotát és edzettségét)
- Országos kompetenciamérés: 2014. május 28. (hatodik, nyolcadik és tizedik évfolyamon)
- Tavaszi érettségi időszak, írásbeli vizsgák: 2014. május 5-től 26-ig
- Szóbeli érettségi vizsgák: 2014. június 5-től 27-ig
- Utolsó tanítási nap: 2014. június 13.

A PSZ Nyugdíjas Tagozatának nyilatkozata

A Pedagógusok Szakszervezete (továbbiakban: PSZ) Nyugdíjas Tagozata támogatja az Országos Vezetőség (továbbiakban: OV) 2013/2014. tanévre elfogadott szervezetpolitikai és érdekvédelmi feladatait. Fontosnak tartja továbbra is küzdeni az oktatásból hiányzó, sokszor objektíven pótolhatatlan nyugdíjas pedagógusok óraadóként történő alkalmazásáért, és nyugdíjuk felfüggesztése miatti anyagi veszteségeik pótlásáért.

Részletes indoklás:

A PSZ Nyugdíjas Tagozata 2013. augusztus 26-tól 29-ig tanévelőkészítő értekezletet tartott. Tájékozódott és véleményét formált az oktatás-nevelés ügyét, a pedagógusokat, ezen belül a nyugdíjasokat érintő, napjainkban zajló sorsfordító eseményekről.

A jobbítás szándékával, a köznevelési rendszerben jelenleg is rejlő értékek megmentésére, megőrzésére törekedve a következő megállapításokat kívánjuk a nyilvánossággal megosztani:

- Teljes mértékben egyetértünk a PSZ OV 2013. augusztus 25-én megjelent közleményével. Valóban aggasztó és rendkívüli veszélyeket rejt magában a tanév előkészítetlensége.
- A jogi szabályozás késedelmes és nem koherens volta miatt úgy kezdődik a tanév, hogy az igazgatók és helyetteseik kompetenciái, az üres álláshelyek száma nem egyértelmű. A munkaidő szervezéséhez szükséges keretek biztosítása, az álláshelyekhez igazodóan a munkaterhelés-elosztása, a tantárgyfelosztás, az órarend elkészítése kapkodó, ellentmondásokkal és konfliktusokkal terhes.
- Szakmai és emberi tapasztalataink alapján nem látjuk biztosítottak az iskolák szaktanári ellátását.
- Sajnos, kihasználatlan az a szellemi tőke, szakmai tapasztalat, szakértői kapacitás, amellyel a nyugdíjasok rendelkeznek. Képesek lennének például a hiányzó szakok oktatására. Visszafoglalkoztatásukat a jogszabályok maximális mértékben nehezítik, lehetetlenné teszik.
- Súlyos problémának ítéljük, hogy nincsenek egyen-súlyban a médiában a pedagógus életpálya-modell, valamint az egésznapos iskola bevezetésével indukálódó problémák és a pedagógusok javadalmazásával kapcsolatos információk. Ez tovább torzítja a pedagógus-társadalom megítélését.

A PSZ – támaszkodva az aktív, jelenleg is dolgozó, valamint a nagy tapasztalatú nyugdíjas pedagógus kollégák segítő hozzáállására – időben felhívta a figyelmet a tanévkezdés szorító gondjaira, az új tanév zökkenőmentes megindításának biztosítására. Nyilatkozatunkkal mi is ezt kívánjuk szolgálni! A nyugdíjas pedagógusok változatlan törekvése, hogy segítsék egymást, támogassák anyaiskolájukat és a pedagógus-társadalmat.

Balatonboglár, 2013. augusztus 28.

A Nyugdíjas Tagozat képviselőjében:

Dobay László
tagozatvezető

NEMZETI TANÉVNYITÓ, HIT, MUNKA, TANULÁS

Balog Zoltán: a köznevelés felelősségre, minőségre és bizalomra épül

Debrecenben, az eső miatt a Református Kollégium helyett a Kölcsény központban megtartott nemzeti tanévnyitón **Balog Zoltán**, az emberi erőforrások minisztere arról beszélt, a testi, a lelki és a szellemi erő jelenléte kell jellemezze a XXI. századi iskolát. **Hoffmann Rózsa** közoktatási államtitkár beszédében kinyilvánította: a jól megtervezett és megszervezett nevelésügy szerint a legnagyobb halmaz az emberiség java, s végül az egyén, az egy ember java. A tanévnyitónak helyt adó város polgármestere, **Kósa Lajos** kijelentette: a „Hit, munka, tanulás” szelleme az, ami Debrecent korábban és most is jellemzi.

Balog: A testi, a lelki és a szellemi erő jelenléte kell jellemezze a XXI. századi iskolát

A miniszter tanévnyitó beszédében arra kérte a politika szereplőit, hogy „ne rongálják a bizalmat a köznevelésben”, a pedagógusokat pedig arra, hogy „ne engedjék beszivárogni az iskolákba az ellenállást”. A közoktatást a család és az iskola közös felelősségének nevezte, ugyanis – mint fogalmazott – a család nem megrendelőként van jelen ebben a folyamatban. Kijelentette, tanévet kezdeni ünnep, emelkedettség, megtiszteltetés. „Megtiszteltetés, mert ránk bízunk Magyarország jövője. Magyar családok, magyar szülők bízzák ránk a legnagyobb kincsüket: lányukat, fiukat, unokájukat” – hangoztatta Balog Zoltán.

Szólt a Nemzeti Pedagógus Karról, amely lehetőséget teremt arra, hogy „a szakma elitje végre valahogy kiválasztódjék”. A mindennapi testnevelés, valamint a hit- és erkölcsan bevezetésére utalva rámutatott: a testi, a lelki és a szellemi erő jelenléte kell jellemezze a XXI. századi iskolát.

Hoffmann: csak a szeretetből táplálkozó, az egyén és a közösségek javát egyaránt szolgáló pedagógiának van jövője

„Ez lesz az 1018-ik magyarországi tanév, ám ha sokadik is, igazi megújulást hozó, mert

változások sora jellemzi, (...) amelyek java része most, 2013. szeptember 1-jétől gyökeresen más, jobb megvilágításba helyezi rövidesen a tanügyet” – hangsúlyozta Hoffmann Rózsa köznevelési államtitkár. A változások közül egyebek mellett az új Nemzeti alaptantervet, az újrainduló szaktanácsadói rendszert és tanfelügyeletet, az intézmények állami fenntartásba vételét és a jelentős, minden pedagógusra kiterjedő, öt számjegyű, értékét megőrző béremeléssel kísért pedagógus-életpályamodell bevezetését nevezte meg. Hozzátette: az igazgatók kinevezésének miniszteri szintre emelése a tanártársadalom egészének korábbinál sokkal nagyobb megbecsülését szimbolizálja, akárcsak a felálló Nemzeti Pedagógus Kar.

Az államtitkár beszélt arról is, hogy a jól megtervezett és megszervezett nevelésügy mindig úgy tekintette, és ma is úgy tekinti, hogy a legnagyobb halmaz az emberiség java, ezen belül foglal helyet a nemzet, a haza java, majd a kisebb közösség – mint egyház, szakma, város vagy község –, azután a még kisebb közösség, a család, s végül az egyén, az egy ember java. Ez nem fontossági sorrend, ez az emberi lét metszete – magyarázta az államtitkár hozzátéve: a nevelésnek arra kell a gyerekeket felkészítenie és a tanításnak olyan tudást kell közvetítenie,

amely ennek a metszetnek minden elemét a maga helyén kezeli.

„A mi nevelési elgondolásunk leginkább ebben különbözik több XX–XXI. századitól: (...) csak a szeretetből táplálkozó, az egyén és a közösségek javát egyaránt szolgáló pedagógiának van jövője” – fogalmazta meg üzenetét Hoffmann Rózsa megjegyezve: az ilyen pedagógiának az erkölcs, a társadalmi együttélés normáinak a megismerése, tudatosítása és gyakorlása alkotja az alapszövetét. Ezért kezd el az új tanévben az erkölcsan, illetve alternatívájaként a hit- és erkölcsan tanítását.

Kósa Lajos, Debrecen fideszes polgármestere utalt arra, hogy 1538-ban, a mohácsi vész után 12 évvel Debrecen nem fegyverekre költött, hanem iskolát épített az adófizetők pénzén. „Hit, munka, tanulás” – ez jellemezte a várost és kollégiumát – mondta, hozzátéve: ez a szellem az, ami Debrecent akkor is jellemezte és most is jellemzi. **Fekete Károly**, a Református Hittudományi Egyetem rektora, a Református Kollégium igazgatótanácsának elnöke emlékeztetett rá, hogy a kollégium mindig befogadta a szegény, de tehetséges diákokat, akik külföldről is hazahozták a tudást, s méltán ragadt rá az „ország iskolája” elnevezés. „Az ország iskolája köszönti a nemzet iskoláit” – tette hozzá.

Stratégia az iskola egész rendszerének megreformálása

Balog Zoltán emberierőforrás-miniszter az A tanév itt kezdődik! című, budapesti tanévnyitó konferencia augusztus 22-i nyitónapján azt mondta: a jó iskolarendszer alapja a felkészült pedagógus, többet kell tenni értük, mint eddig. Fölvázolta néhány részletét annak az új oktatási-nevelési rendszernek, amely szeptember 1-jétől életbe lép. Mint megjegyezte: „Az egészet próbáltuk megreformálni, a részterületeket összehangolva, ez volt a stratégia.” Hangsúlyozta, az intézményvezetői szerep is a helyére került a köznevelés átalakításával. Az új szerkezetben a diák „nem hullik ki a rendszerből”, és egyetlen felső tagozat sem szűnik meg. Lényegi célként a versenyképességet jelölte meg, hozzátéve, hogy ez magában foglalja az értékelvűséget és az erős identitást is. Nagy szükség van továbbá az esélyek kiegyenlítésére is – mondta.

Hoffmann Rózsa köznevelési államtitkár a megújulás céljaként a gyermekek, fiatalok fejlődésének előtérbe helyezését, a családok jólétét, a minőség állandó emelését jelölte meg. Hangsúlyozta, megengedhetetlen, hogy a pedagógusok ugyanazért a munkáért eltérő bérezést kapjanak, ezért ezen is változtatni kívánnak. Megjegyezte, hogy 2010 júniusa óta mintegy száz új vagy módosított jogszabályt alkottak. Ismét előtérbe került, és nagyobb figyelem fordul a nevelésre. Egyebek mellett megemlítette: elindul a tanfelügyelet, amelyen keresztül a pedagógust, az intézményvezetőt és az egész intézményt is ellenőrzik majd. A minősítési rendszer az előrehaladás egyes fokozatait határozza meg a pályán.

M. I.

Hősieken vett akadályok

Az új oktatási rendszerben végre a szakmai feladatokra koncentrálhatnak az intézményvezetők – hangsúlyozta a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ elnöke, **Marekné dr. Pintér Aranka** Siófokon, a szakmai tanévnyitón. Kiemelte: az új tanév rengeteg új feladatot hozott az iskolaigazgatóknak, akik hősieken vették az akadályokat.

Úgy vélte, hamis az az ellenzéki kritika, miszerint a rendszer központosítása a szakmaiság rovására megy. Épp ellenkezőleg, a jövőben közelebb lesz, és minden intézményhez elér majd a segítség.

Szüdi János

GONDOLATOK A TANÉVKEZDÉS ÜRÜGYÉN

A szabad iskola legfontosabb jellemzője a pedagógus, a szülő és a tanuló kölcsönös tiszteleten alapuló együttműködése. Az iskola akkor lehet szabad, ha működését döntő módon azok határozzák meg, akik érdekeltek abban, hogy minél jobb legyen ez a kapcsolatrendszer.

Ki kit győz le?

A szabad iskola legfontosabb jellemzője a pedagógus, a szülő és a tanuló kölcsönös tiszteleten alapuló együttműködése. Az iskola akkor lehet szabad, ha működését döntő módon azok határozzák meg, akik érdekeltek abban, hogy minél jobb legyen ez a kapcsolatrendszer. A ma iskolájában nem épülhetnek kölcsönös együttműködésre a pedagógiai folyamatok. Az állam kezébe vette az intézményrendszer teljes irányítását. Szabályoz, utasít, ellenőriz. A mellérendeltséget feltételező bizalmi rendszert felváltja a modern hűbériség. Az állami iskola az állami hivatali rendszer részévé vált, a pedagógus pedig hivatalnokká.

A pedagógus feladata nem több és nem kevesebb, mint közvetíteni a gyermekek felé az állam elvárásait, akaratát. A tanuló és a szülő nem vonhatja kétségbe, amit a pedagógus közvetít, hiszen az az állami akarat. A tanuló, ha nem akarja, hogy megbüntessék, engedelmeskedik. A szülő, ha nem akarja, hogy gyermekével „kiszúrjanak” az iskolában, hallgat. A pedagógus uralkodik a szülő és a tanuló felett, a pedagógust pedig kézben tartja a miniszter által kinevezett iskolaigazgató. Az állam elvárásainak következetes végrehajtása felett az állami tanfelügyelet őrködik. Szabad iskola csak szabad országban lehet.

Kié a gyermek?

Ahol a gyerek a fontos, ott nevelője igazodik a rábízott gyermekhez. Látszik, hogy hazánkban nem az a lényeges, hogy minden gyermek a lehető legteljesebb mértékig kibontakoztathassa tehetségét. Ezért nem az iskola igazodik a tanulók személyiségéhez. Az állam elvárása, hogy a tanuló igazodjon ahhoz, amit a hatalom képviselői az íróasztal mögött kiagyalnak. Az iskola nem dönthet arról, hogyan fejleszti a rábízott tanulót. Az iskolának nem az a feladata, hogy egyéni tanulási útvonalatokat dolgozzon ki minden egyes rábízott tanulónak. Az állami hivatali rendszer részévé vált iskola elvesztette szakmai önállóságát: csak azt taníthatja, amit az állam előírt, csak abban az ütemben taníthat, ahogy azt az állam megkívánja, csak abból a tankönyvből taníthat, amit az állam megenged.

Hogy mi lesz azokkal a tanulókkal, akik bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetből indulnak, akik bármilyen oknál fogva lassabban haladnak, mint ahogy azt az állam elvárja? Nem érdekes! Aki nem tudja teljesíteni kellő időre az előírtakat, annak nincs helye a mai iskolarendszerben. Az általános iskolát sem járhatja ki, aki tizenöt éves koráig legfeljebb a hatodik évfolyamot tudta befejezni. Az „ilyen” örülhet, ha az új oktatásirányítás által kiagyal Hídprogram befogadja. Miután a tankötelezettségi idejét leszállították a tizenhatodik életévre, ennek elérésétől kezdődően az állam minden kötelessége megszűnt. Az iskolarendszerből kieső tanulóra vár a közmunka, a nyomor, a börtön.

Az iskolabörtönök

Ma már az állam nem tud garantálni munkahelyet senkinek. Így a közveszélyes munkakerülés fogalma kikerült az üldözött magatartásformák közül. Helyébe lépett a közveszélyes iskolakerülés, amelynek lényege, hogy a rendőr minden tizennégy éven aluli fiút vagy lányt előállíthat az iskolaigazgató elé, ha nem tudja igazolni, hogy tanítási időben jogszerűen tartózkodik az utcán. Nemcsak az iskolán kívül kaptak a rendészeti szervek feladatot az oktatásban, hanem az iskolán belül is, hiszen a jövőben az uniformisukba visszakényszerített volt nyugdíjas rendőrök az iskola falain belül csaphatnak le arra a tanulóra, akinek a magatartása átlépi a büntethetőség küszöbét.

Ha a tanuló betöltötte a tizenkettedik életévét, büntethetővé válik. Jó lesz, ha minden szülő felkészíti a gyermekét arra, hogy a verekedés, a köpködés, mások lehülyézése, a padtárs vonalzójának eltörése, könyvének összefirkálása, radírjának elvétele azzal a következménnyel is járhat, hogy az iskolarendőr feljelentése alapján szabálysértési eljárás indul, amelynek során súlyosabb esetben pénzbüntetés kiszabására is sor kerülhet, meg nem fizetésének pedig elzárás lehet a következménye. Kell is az iskolarendőr, hiszen szeptembertől a tanulóknak reggel nyolctól tizenhat óráig nem szabad kilépni az iskola kapuján. Nem csoda, ha ily módon büntetés-végrehajtási intézménnyé váló iskolákban a fegyelem megtartásához igénylik a rendőri segítséget a pedagógusok.

Persze más indoka is van annak, hogy a pedagógusok mellé a rendészeti szervek munkatársai is bekapcsolódtak a tanulók kordában tartásába. A pedagógus is gyanús. Még nem bizonyíthatta be az államhoz való lojalitását. Nem esett át minősítésen. Ezért a pedagógusra is ügyelni kell, tevékenységét figyelemmel kell kísérni. Erre a célra hozta létre az állam a szakfelügyeletet, amelynek legfontosabb feladata nyomon követni, hogy a pedagógus hivatásához méltó magatartással hálálta-e meg az államnak azt a gondoskodást, hogy öt év után, munkaterheinek jelentős megnövelése mellett, némileg megemelte a fizetését is.

A polgár és az alattvaló

A mai hatalomnak nem gondolkodó, a folyamatokban eligazodásra képes polgárookra, hanem engedelmes, az előírásokat követő alattvalókra van szüksége. Ezért kell ebben az évben bevezetni az első, az ötödik és a kilencedik évfolyamokon azokat a tanterveket, amelyekről az iskolák nem térhetnek el, és amelyek nem a készség, a képesség, a jártasság fejlesztésére helyezik a hangsúlyt, hanem a hatalomnak fontos tananyag bevágására és minden kritika nélküli „visszaadására”. Nem véletlenül fogalmazta meg a hatalom – az ország és az egyén szempontjából is döntő fontosságú – elhatározását, miszerint radikálisan csökkenti az érettségihez jutók számát.

(Folytatás a 11. oldalon)

A TANÉV ELŐKÉSZÍTETLENSÉGE MIATT AGGÓDIK A PSZ ORSZÁGOS VEZETŐSÉGE

A Pedagógusok Szakszervezetének Országos Vezetősége (OV) augusztus 23–25. között tartotta Balatonföldváron kihelyezett tanévnyitó ülését. A résztvevők többek között tájékoztatást kaptak a köznevelési törvény módosított változatáról és a hozzá kapcsolódó kormányrendeletéről, vitát folytattak a PSZ gazdálkodásának átalakításáról, konzultáltak a köznevelési intézményekben dolgozókat érintő munkajogi kérdésekről. Hangulatos ünnepségen elbúcsúztatták az OV leköszönő tagjait. Elfogadták a PSZ OV 2013–2014-es tanévi feladattervét, és meghatározták a szakszervezet érdekvédelmi feladatait. A háromnapos ülés végén a PSZ OV közleményt adott ki, amelyet – rövidítve – az alábbiakban ismertetünk.

A Pedagógusok Szakszervezete Országos Vezetősége rendkívül aggályosnak tartja, hogy a 2013–2014-es tanév még az elmúlt évinél is kevésbé előkészített. A testület megállapította, hogy a szeptember 1-jén induló tanév zökkenőmentes kezdését alapjaiban veszélyezteti, hogy az iskolák életét meghatározó jogszabályok egy részéről – a nemzeti köznevelésről szóló törvény újabb módosítása és a pedagógusok

foglalkoztatásáról szóló kormányrendelet – még nem született döntés.

A testület felhívta a figyelmet arra, hogy a mintegy 1 millió 300 ezer gyermek, 150 ezer pedagógus mindennapjait meghatározó tanév megkezdése előtt egy héttel jogszabály hiányában nem tudni, mennyi lesz a finanszírozott pedagógus-álláshelyek száma, intézményenként mennyi lesz az oktató-nevelő munkát segítő alkalmazottak finanszírozott létszáma, mennyi lesz az intézményvezető-helyettesek tervezhető létszáma,

Hozzátették: nem rendezett a pedagógiai szakszolgálatoknál foglalkoztatottak helyzete, sem a pedagógusok, sem az igazgatók, sem a tankerületi igazgatók nem tudják, mennyi lesz az oktatással kötelezően lekötött időkeret, amelynek hiányában nem készülhet el a tantárgyfelosztás, kollektív szerződés hiányában a pedagógusok számára nem ismert, melyek azok a feladatok, amelyek a kötött munkaidőbe tartoznak, de teljesítésük az iskolán kívül is elvégezhető.

Kitértek arra is, hogy a pedagógus-életpályamodell bevezetésekor nem ismert a pedagógusok minősítési eljárásának rendszere, nem nyilvánosak a minő-

sítés szempontjai, a tanulók egész napos iskolában való tartózkodásának a bevezetése úgy történik meg, hogy annak feltételei hiányoznak, az alapítványi és magániskolák finanszírozásáról nem született meg a jogszabály, amely garantálná a működésükhöz szükséges támogatást.

Megjegyezték: a 2013. szeptember 1-jével életbe lépő új pedagógus-bérrendszer súlyos feszültségek forrása lesz a tantestületekben.

A szakszervezet közölte, az a bérrendszer, amely nem finanszírozza a többletmunkát, nem ismeri el a jobb minőségi munkát, nem honorálja a több diplomát, igazságtalan, és nem szolgálja a pedagógiai tevékenység minőségének javítását. A megígért pedagógus-béremelés csökkentett mértékű bevezetése nem jelent valódi keresetnövekedést azok számára, akik az elmúlt időszakban többet, jobb minőségben dolgoztak – írták.

A PSZ szerint a kormány súlyos mulasztást követett el, amikor a köznevelés zavartalan működéséhez szükséges jogszabályokat nem készítette el időben, nem hagyva ezzel lehetőséget arra, hogy azokat a jogalkalmazók megismerhessék, és végrehajtásukra felkészülhessenek.

Gondolatok a tanévkezdés ürügyén

(Folytatás a 10. oldalról)

Ezzel függ össze az a szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy évente mintegy hat-tízezer tanuló tizenhat éves korában, a tankötelezettség megszűnése után úgy essen ki a köznevelés rendszeréből, hogy még az általános iskolát sem fejezte be.

A hatalmi elit kineveléséhez kapcsolódik, hogy csak a gimnáziumi tanulmányok során szerzett érettségi bizonyítvány tulajdonosai válnak jogosulttá arra, hogy belépjenek az „elit felsőoktatásba”. A szakközépiskolai érettségi alapvetően a szakirányú felsőoktatásra készíti fel a tanulókat. A gimnáziumba történő bejutást a hatalom a szóbeli vizsgák ismételt bevezetésével nehezíti meg, teret engedve így a szubjektív értékítéletre épülő válogatásnak. A gimnáziumok jelentős részét ma már az egyházak működtetik. Az egyházi iskolák saját tantervvel és tankönyvvel, az állam százszázalékos finanszírozása mellett működhetnek. Ily módon az egyházi iskolarendszer az alapvető bázisa az új uralkodó osztály kiképzésének. A korosztály ötven százalékának a sorsa legjobb esetben is a tanonc és a szakmunkás sorsa.

Olyan szakmunkásnak a sorsa, aki önálló vállalkozásra nem képes, mivel a szakiskolák ez év szeptemberétől kezdődően nem pazarolják az időt arra, hogy a hozzájuk beiratkozott tanulókat felvértezzék a tanulás képességével, az ismeretek önálló elsajátításának és feldolgozásának képességével. A szakiskolai tanulóknál nem fordítanak időt arra, hogy megszerezzék a társadalmi folyamatokban való eligazodáshoz szükséges alapvető ismereteket, nem készülhetnek fel a számítógép kezelésére, nem tanulhatnak idegen nyelvet. A képlet mára már világos, csak azoknak a családoknak a gyermekei jussanak el a felsőoktatásba, és szerezenek diplomát, akikre a jelenlegi hatalom támaszkodni kíván.

(A cikk megjelent a Népszavában szeptember 2-án.)

Tagozat a gyermekvédelemről

A PSZ Gyermekvédelmi Tagozata Országos tanácskozást tartott a gyermekvédelmi munka jövőjéről május 16-án. A rendezvényen *Gulyásné dr. Kovács Erzsébet*, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság mb. főosztályvezető-helyettese tartott előadást A gyermekvédelem rendszerében történő változások és a változásokra való felkészülés címmel. Ezután *Galló Istvánné*, a PSZ elnöke a gyermekvédelemben foglalkoztatott pedagógusok életpályájáról beszélt, majd a gyermekvédelemben dolgozó kollégák munkajogi problémáiról *dr. Selmeciné dr. Csordás Mária*, a PSZ vezető jogtanácsosa folytatott eszmecsere-t a jelenlevőkkel. Minderről részletesen a www.pedagogusok.hu honlapon tájékozódhatnak.

A GYEREK CSALÁDI BELÜGY?

Herczog Mária: Az állam felelőssége lenne helyzetbe hozni a szülőket

Mi, magyarok mindig büszkén vallottuk, hogy gyerekszerető nemzet vagyunk. Mégis, napjainkban több százezer magyar gyerek éhezik, évente ötvenezer butulhat el a megfelelő vitamin- és ásványianyag-pótlás hiánya miatt, a társadalom pedig hallgat. Arról, hogy mi dolga lenne mindezzel a politikának, a pedagógiának, és hogy mi köze van mindehhez a rendszerváltásnak, *Herczog Mária* szociológussal, az Eszterházy Károly Főiskola egyetemi docensével, az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának tagjával, az EUROCHILD elnökével beszélgettünk.

– Az ózdi közutak története is mutatja, hogy a magyar társadalomból teljesen kiveszni látszik a szolidaritás – nyilatkozta ön egy augusztusi interjújában. Mi ennek az oka?

– Ahogy én látom, valószínűleg a rendszerváltás nem úgy történt, és nem azt hozta, ahogy és amit az emberek vártak. Lehet, hogy ez nagyon messzinek tűnik, de a magyar történelem elmúlt száz évét, így a rendszerváltást megelőző folyamatokat sem beszéltük ki, hanem egyszerűen megtörtént az emberekkel, anélkül, hogy azt többségükben akarták volna, vagy aktív részeseivé váltak volna, illetve, hogy erről megfelelő módon és mélységben gondolkodni, beszélgetni lehetett volna. Ennek két komoly következménye volt. Az egyik, hogy az elért szabadság sokaknak kizárólag a fogyasztás szabadságát és bővülését jelentette. A másik – és ezt ennél sokkal súlyosabbnak érzem –, hogy Magyarországon több mint száz éve halmozódnak olyan megoldatlan és kibeszéletlen történetek, társadalmi csoportokon belüli és azok közötti feszültségek, amelyekre a jelenlegi politika nagyon sokszorosan rájátszik, szembeállítva az embereket egymással. Ez azért lehet nagyon sikeres, mert az elmúlt 23 évet nem használtuk jól arra, hogy kibeszéljük a történeteket, és azok nyugvópontra kerüljenek. Nagyon fontosnak tartom – a hallgatónak is el szoktam mondani –, hogy Dél-Afrikában az apartheid megszűnésével és *Mandela* szabadon bocsátásával azért nem lett polgárháború, mert ott volt *Desmond Tutu*, aki úgy teremtett békét, hogy lehetőséget adott az embereknek kisebb-nagyobb körökben kibeszélni a fájdalmaikat, a veszteségeiket, a mérhetetlen haragjukat, a félelmeiket, a szorongásaikat. Megtanultak szembenézni vele, feldolgozták, és képesek voltak békét kötni. Ez nem azt jelenti, hogy nincsenek feszültségek, de volt társadalmi, csoportszintű és egyéni kiegyezés, megbékélés a többség számára. Nálunk a sima átmenet azt jelentette, hogy az emberekben nem is nagyon tudatosult, hogy itt politikai rendszerváltás történt, leginkább csak a gazdasági különbségek hihetetlen megnövekedését észlelik.

– Mindez azt jelenti, hogy Magyarország egy polgárháború felé is sodródhat?

– Én nem látom ennyire drámainak a helyzetet. Szerintem nagyon súlyos társadalmi válságban vagyunk, de nem tudom, hogy ennek erőszakos vagy depressziós vége lesz-e. Az biztos, hogy még nem vagyunk a gödör alján. Azt érzékelem, és érthetőnek is tartom, hogy az emberekben hihetetlen módon megnöttek a különféle feszültséggócok amiatt, hogy saját életük szempontjából nem történelmi távlatokban vagy nagyobb társadalmi-gazdasági összefüggésekben gondolkodnak. Nagyon jelentősnek érzik a saját sérelmeiket, elviselhetetlennek a saját veszteségeiket, a másikat pedig bagatellizálják, vagy tagadják, elutasítják. Szerintem nagyon sokat segítene az embereknek, ha nálunk is létrejőnnének az úgynevezett megbékélőkörök. Ha megnézzük, hogy az elmúlt 150 évben micsoda „katyvasz” keletkezett például az ügyben, ki magyar,

ki nem, akkor társadalomkutatóként és a személyes életemben is azt látom: mérhetetlen rétegei halmozódtak fel a veszteségeknek, a fájdalomnak, a haragoknak, amelyeket nem lehet letenni vagy semmissé tenni, és rájuk csukni az ajtót, mert az állandóan kinyílik, és kiesik az egész rettenet. Ugyanakkor a politika ezzel nagyszerűen tud játszani, és tapasztaljuk, hogy része a játszmáinak.

– Mit lehet tenni?

– Nagyon fontos lenne már az óvodában elkezdni annak megtanítását, hogy bár mindannyian unikálisak vagyunk, ám ugyanakkor van egy csomó dolog, ami összeköt minket, és van, ami elválaszt. Az elválasztásnak azonban nem kell kirekesztéssel, a másinak a rendszerből való kilökésével járnia, hanem azzal, hogy megértsük és megtanuljuk: a másik fájdalma is van ugyanolyan értékes vagy erőteljes, mint a sajátunk. Nem azért kell versenyezni, ki van rosszabb helyzetben, ki a nagyobb lúzer, hanem azért, hogy van ugyan belső biztonságom, önérzetem, amire vigyázok, de nem restellem kifejezni az érzéseimet, ugyanakkor meg tudom hallgatni a másikat. Ezzel semmi csodát nem mondok, de mivel ez nem történt meg, ezért a legkülönbözőbb társadalmi csoportokhoz való tartozás, lecsúszás, kirekesztés egyre inkább hullámszik körülöttünk. A megbékélés hiánya teljesen ellehetetleníti a társadalmi, de még a gazdasági fejlődést is, mert amíg a mindenki mindenkinek farkasa helyzet az uralkodó, addig semmi esély sincs arra, hogy az együttműködéseket, kompromisszumokat megtanuljuk. Egyébként sajnos a magyar iskolarendszer nem is támogatja ezt, hisz nem kooperatív tanulásra ösztönöz.

– Mi, magyarok mindig büszkéek voltunk arra, hogy gyerekszerető nép vagyunk. Végül is milyen a magyar társadalom viszonya a gyerekekhez?

– A gyerekszeretetünk megint a mítoszaink és az álszentségeink egyike. A gyermekjogi egyezmény értelmében elsősorban a szülőké a felelősség abban, hogy a gyerekeket fel kell nevelni, gondoskodni kell róluk. De a gyermekjogi egyezmény 18. paragrafusának van egy 2. pontja is, amit a kormányok nem szeretnek olvasni, mert az arról szól, hogy az államnak viszont minden lehetséges eszközzel támogatnia kell a szülőt abban, hogy ennek a felelősségnek eleget tudjon tenni. Ez jelenti a felkészítést a szülői feladatokra, a legkülönbözőbb együttműködést a napközbeni ellátókkal, más szolgáltatókkal, az iskolával, a közösségi segítségnyújtókkal. Vagyis olyan, magától értetődő dolgok vannak benne, amelyek nagyon egyszerűnek tűnnek, de egyáltalán nem beszélünk róluk, és végképp nem elfogadják, nem valósulnak meg.

– Például?

– Itt van például a kötelező óvodáztatás. Szerintem katasztrófa, hogy erről nem vitatkozunk. Nagyon sok érv szól mellette, nagyon sok érv szól ellene.

(Folytatás a 13. oldalon)

A GYEREK CSALÁDI BELÜGY?

(Folytatás a 12. oldalról)

De egy biztos: úgy nem lehet kötelező óvodáztatást csinálni, hogy azokon a vidékeken, ahol a legnagyobb szükség lenne arra, hogy a gyerekek hároméves koruktól óvodába járhassanak, súlyos férőhelyhiány van, minősíthetetlen az óvónők megbecsültsége, katasztrofális az óvodák felszereltsége. Pont ott, ahol a gyerekeknek a legtöbbet kellene kapniuk ahhoz, hogy az esélykiegyenlítés az iskolakezdésre megtörténjen. Bár az EU-s direktíva a napközbeni ellátások minőségi követelményéről egyértelműen fogalmaz – ezt éppen az EU magyar elnöksége alatt mutatták be Budapesten (http://ec.europa.eu/education/schooleducation/doc/childhoodcom_hu.pdf) – a magyar kormány figyelmen hagyja mindezt. Ennek alapján ugyanis nem főlemelni kéne az egy óvónőre jutó csoportlétszámot, hanem jelentősen leszállítani. Figyelembe kéne venni, hogy a szülők aktív részvétele az óvodában, és később az iskolában elengedhetetlen, hogy a szülő partnernek kell tekinteni, nem kioktatni, és befogadó, integrált módon kellene a hátrányok kiegyenlítésére törekedni. Mindazt, amit a fejlődéslektanból tudunk, nagyon egyszerűen el lehet mondani egy teljesen iskolázatlan embernek is úgy, hogy nem érzi magát megalázva, kioktatva. Erről szó sem esik. Nem hallani arról sem, hogy az óvónőknek nagyon jelentős továbbképzésre lenne szükségük, hogy ne dühösek legyenek ezekre a családokra, a gyerekekre, hanem fogadják el őket, és segítség a beilleszkedésüket, sikerességüket.

– Ön szerint mit kellene tenni ez ügyben?

– Én minden módon megerősíteném elsősorban az ország leghátrányosabb kistérségeiben, de máshol is a halmozottan hátrányos helyzetű, 0–6 éves korú gyerekekkel dolgozók anyagi és egyéb juttatásait, és abszolút optimalizálnám számukra a feltételeket. Mindent tudunk arról, hogy mennyit számít a korai fejlesztés. Kellene a Biztos Kezdet programok erősítése, és minden olyan lehetőség, ami vonzóvá teszi a döntően nagyon fiatal és/vagy képzetlen anyáknak is meg a különféle okokból nehezített élethelyzetűeknek is, hogy a gyerekeikkel együtt Biztos Kezdet program, játszóház vagy mama-baba klub formájában vegyenek részt valami értelmes tevékenységben az intézményekben. Akkor ez az egész dolog oldódhatna.

– Magyarországon ahány felmérés, annyi szám, de mégiscsak több százezer gyerek éheznek. A társadalom pedig hallgat...

– Ez megint a gyerekszeretet kérdése. Ebben az országban a 60-as évek eleje óta hallgatjuk, hogy kevés gyerek születik. Rengeteg hazai és nemzetközi kutatás mutatja, hogy a születések számát nem a pénz befolyásolja elsősorban, hanem mindenekelőtt az, hogy a közösség mennyire gyerekbarát, milyen szolgáltatások állnak rendelkezésre és milyen színvonalon.

Magyarországon a gyerek családi belügy, mindenki csukja be az ajtót, hogy ne is nagyon legyen látható, pláne, ha valami probléma van vele. Aztán persze legyen jó állampolgár, de azt a szülő költségén és élete árán. Szerintem pedig – tisztán gyerekjogi szempontból is – az államnak abszolút meghatározó a felelőssége abban, hogy a szülőket helyzetbe hozza, és tegyen meg mindent a gyerekek jóllétéért. A közösség érdeke is, hogy a szülő képes legyen elég jó szülőnek lenni, mert akkor a gyereke is integrálásra, beilleszkedésre képes és nem melleleg boldog lesz. Nem tisztázott a felelősségi körök, feladatok megosztása a szülők és a közösség között, pedig gazdaságilag is kimutatható, hogy a gyerekek és családok

számára nyújtott, jó minőségű, rugalmas, sokféle szolgáltatás tényleg növelné a születésszámot és a sikeres gyerekek számát is.

Sokféle dolgot említhetnék, de például mintha senki nem venne arról tudomást, hogy Magyarországon nemcsak mennyiségi, hanem nagyon súlyos minőségi éhezés is létezik. A mikroelemek, nyomelemek, vitaminok abszolút meghatározók a tekintetben, hogy mennyire élénk egy gyerek agytevékenysége, mennyire képes fizikailag fejlődni, érdeklődni, tanulni. Ismereteim szerint a gyerekeknek egy jelentős része – és itt nem csak a legmélyebb szegénységben élőkre gondolok, de nem tudjuk a pontos számokat – hiányosan táplálkozik, az ország kb. 80 százaléka például jódhiányos. 20 éve történnek próbálkozások szakértők, nemzetközi szervezetek részéről, hogy meggyőzzék a mindenkori kormányokat a megteendő lépésekről, mert különben évi 50 ezer gyerek szellemi, fizikai teljesítménye csökkenhet súlyosan, „butulhat” el emiatt. Eddig hiába. Aztán a gyereket kárhóztatják azért is, hogy lustának, motiválatlannak tűnik, miközben egyszerűen nem tud jól teljesíteni, mert nem jut hozzá a szükséges tápanyagokhoz. Erre nem esik figyelem, és a szegényeket ez fokozottan érinti.

A pedagógusok esetében is nagyon aggályosnak tartom ezt, mert ott ülnek velük szemben azok a gyerekek, akikről tudván tudniuk kellene, hogy ilyen gondokkal küzdenek, és mégsem erről szól a mese, hanem arról, hogy mennyire eszköztelennek érzik velük szemben magukat. Tudom, hogy vannak hősök, rengeteg a csodás tanár, és azt is tudom – és ezt tragikusnak tartom –, hogy ők is átverve, becsapottnak és megfélemlítettnek érzik magukat. De mégiscsak szegény, hogy egy csomó megnyomorított szakember nem kap segítséget ahhoz, hogy ne a gyerekeken verje le a saját haragját, a saját megszegyenültségét, frusztrációját.

Tavaly 96 400 gyerek született Magyarországon, szerintem mindegyikre vigyázni kellene, hiszen értékesek, és nagyon kevesen vannak. Mindegyikük egy-egy potenciális esély, akármi lehet belőle. Milyen dolog az, hogy ezt az esélyt elengedjük? Pedig ennek nagyon látványos jelei vannak az egész pedagógiai munkában. A szegregáció, kirekesztés, a gyerekek büntetése elmaradásaiért, a lehetetlen élethelyzeteikért, a feldolgozatlan traumáikért méltánytalan és elfogadhatatlan a pedagógusoktól is. A szünetekben megoldatlan a gyerekek ellátása, mégis természetes, hogy az óvodák, bölcsődék 4-5 hétre, az iskolák 10 hétre bezárnak nyáron, és nem használjuk ki ezt az időszakot. Ma már a szülők nagy része – ha van munkája, és még megengedheti magának – el sem mer menni szabadságra, mert fél, hogy kirúgják. Ugyanakkor a gyerekek felügyelete, értelmes és játékos programjainak megszervezése majdhogynem esélytelen, nincs elég nagyszülő, kifizethetetlenek a programok. A legjobb bűnmegelőzési, felzárkóztatási és tehetséggondozási lehetőség a szabadidő értelmes kitöltése a gyerek számára.

Ugyancsak fontos a flexibilis nyitva tartás kérdése. Fél ötkor már sok helyen görbén néznek arra, aki nem ér oda a gyerekért, amit én értek az óvónő szempontjából, de egyáltalán nem tudok tolerálni gyerekvédelmi szempontból. Mert ha valaki például napi 2-3 órát utazik a munkahelyére, akkor nagyon korán be kell vinnie a gyereket, és nagyon későn tud érte menni. Nem gondolom, hogy a gyerekeknek ez nagyon jó, de még mindig jobb, mint ha egyedül vagy bizonytalan felügyelettel lennének otthon, vagy a szülő – felügyelet híján – nem tudna dolgozni, és nem lenne bevétele. Nálunk nincs olyan szolgáltatás, amelyet – ha a szülő három műszakban vagy hétvégén dolgozik – igénybe lehetne venni. Pedig ez is jelezne a közösségnek is meg a családnak is, hogy mi szeretjük a gyerekeket, és azt szeretnénk, hogy biztonságban és jól érezhessék magukat.

(Folytatás a 14. oldalon)

VILÁGSZERTE 57 MILLIÓ GYERMEK NEM JUT ALAPFOKÚ OKTATÁSHOZ

Világszerre mintegy 57 millió gyerek nem jut alapfokú oktatáshoz, és 50 százalékuk konfliktusövezetekben él – állapította meg az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO). Az ENSZ szakosított szerve, valamint a Save the Children nemzetközi jogvédő szervezet közös tanulmánya *Malala Juszaifai*, a tálibok által súlyosan megsebesített pakisztáni fiatal lány születésnapján, július 12-én jelent meg. A 16 éves Malala több mint 500 fiatal vezető előtt szólalt fel az ENSZ New York-i székhelyén.

Ban Ki Mun, a világszervezet főtitkára a lány születésnapját, július 12-ét Malala-napnak nyilvánította. A történet előzménye, hogy tálib szélsőségesek tavaly, október 9-én kétszer is rálőttek az éppen iskolába tartó lányra, akit a fején és a nyakán találtak el. Azért akarták megölni, mert hazájában kiállt a lányok tanuláshoz való joga mellett. Malala épphogy túlélte a támadást, Angliában koponya-helyreállító és hallásjavító műtétet hajtottak végre rajta, és idén márciusban térhetett újra vissza az iskolapadba. Malala Juszaifai az idén felkerült a *Time* címlapjára, az amerikai

hírmagazin a 2012-es év személyiségének választotta, sőt Nobel-békedíjra is jelölték.

Az ENSZ-jelentés szerint a 2008-as 60 millióról 2011-re 57 millióra csökkent azoknak az iskoláskorú gyerekeknek a száma, akik nem jutnak alapfokú oktatáshoz. Ugyanakkor míg 2008-ban csak 42 százalékuk élt konfliktusövezetben, ez az arány 2011-re 50 százalékra emelkedett. Szíriában a polgárháború kezdete óta 3900 iskolát romboltak le vagy foglaltak el más célokra. 2012-ben több mint 3600 dokumentált támadás történt az oktatásban részt vevők ellen, amelybe beletartozik az

akár halált is okozó erőszak, kínzás és megfélemlítés, valamint az oktatási intézmények lövetése és az iskoláskorú gyerekek katonának való elhurcolása is.

Az oktatásból kimaradó gyerekek többsége Afrika Szaharától délre fekvő részén, Ázsia déli és nyugati részén, valamint a Közel-Keleten és Észak-Afrikában él. „A világ legszegényebb országaiban zajló fegyveres konfliktusok nemcsak az oktatási hálózatot zúzzák porrá, hanem egy egész nemzedéknyi gyerek reményeit és álmait is” – mondta *Irina Bokova*, az UNESCO főigazgatója.

Forrás: MTI

A gyerek családi belügy?

(Folytatás a 13. oldalról)

Ugyanezt gondolom az iskolán kívüli programokról. Az, hogy Magyarországon nem lehet ingyen sportolni, nyelvet tanulni, hozzáférni a kultúrához, behozhatatlan hátrányt jelent azoknak, akiknek a szülei ennek költségét nem engedhetik meg maguknak, illetve azoknak is, akik nemcsak anyagiilag, de fizikailag sem érik el ezeket a lehetőségeket. Nemrégiben egyik megyénkben panaszkodtak védőnők, hogy az ötéves korban történő érzelmi szűrést követően sokszor nincs szakorvos, akihez a gyereket irányíthatnák, illetve a szülőknek nincs pénzük elutazni a távoli szakrendelésre. Gyakran előfordul, hogy a szülő nem tudja kiváltani a lúdtalpbetétet, a szemüveget, kifizetni a fogászati ellátást, mert már nem ingyen van. Milyen gyermekszertet, jövőépítő stratégia ez?

– Mindent a pénzügyi szempontoknak rendelnek alá...

– Ez rövidlátó dolog. Ha valaki lúdtalpas, gerincferdülése van, nem lát, nem hall, akkor hosszabb távon mi várható tőle? A tankötelezettség lejártának pillanatában kiesik az iskolából, és nem lesz egészséges, munkabíró felnőtt. Az ilyen gyerekből sosem lesz sikeres szakmunkás, se fizikailag, se szellemileg, se érzelmileg nem lesz képes rá, ha a közösség nem biztosítja a szükséges feltételeket annak alapján, hogy megérti, ez nem lehet csak a család feladata. Elfogadhatatlannak, megengedhetetlennek és abszolút barbárnak tartom ezt a folyamatot, ami visszavisz minket a XIX. század első felébe. Innen már egyszer elmozdultunk, és a XX. század már elméletileg a gyermek évszázada volt (lett volna).

Millei Ilona

Nyugdíjasok tanévnyitója

Augusztus végén – a hagyományhoz híven – háromnapos tanácskozássra gyűltek össze Balatonbogláron az ország nyugdíjas pedagógusait képviselő, újonnan megválasztott megyei küldöttek; valamint a leköszöntött eddigi ONYT-tagok. A rendezvény célja az érdekvédelmi munkára való felkészülés, ehhez a legfontosabb információk megismerése, megvitatása, a munkamódszerek kidolgozása volt.

A kitűzött célokat gazdag program szolgálta. *Dobay László* elnök megnyitóját követően *dr. Horváth Péter*, az Országos Iroda igazgatója tájékoztatta a megjelenteket a szakszervezet aktuális érdekvédelmi tevékenységéről, különös tekintettel a nyugdíjasokra. Ezután *Hegyesiné Orsós Éva*, a NYOK elnöke a Nyugdíjasok Országos Képviselői munkájáról, jelenlegi helyzetéről tartott előadást, amelyben nagy hangsúlyt kapott az a megállapítás, hogy szinte légüres térben kénytelenek végezni a nyugdíjasok érdekvédelmét, az állami szervek sem anyagiilag, sem eszmeileg nem támogatják a civil szervezeteket; és nem hajlandók az együttműködésre.

Ezt követően az UNICEF képviselőjében *Mina Krisztina* szólt a világszervezet gyermekvédelmi tevékenységéről, és kérte a munkához a nyugdíjasok támogatását. *Dr. Mayer Lajos*, a SZEK Nyugdíjas Választmányának új elnöke ismertette az újonnan szerveződött testület összetételét és jövőbeni törekvéseit a SZEK-ben tömörült szakszervezetek nyugdíjasai érdekeinek érvényesítésében. Végül a Nagyatádon működő SOLAR HOTEL munkatársai: *Csendes Anita* és *Bognár Ákos* „Somogyország kincsei” címmel ismertették kínálatukat a nyugdíjasok üdülési lehetőségeiről. *Dobay László* elnök az Intéző Bizottság következő tanévre szóló terveit mutatta be, és kérte a jelenlévők javaslatait a tagozati munka kialakításában. Az előadások és az ezeket követő viták eredményeképp a testület határozatot fogadott el, amelyben az ONYT támogatja a PSZ Országos Vezetősége augusztus 24-i állásfoglalását a közoktatás helyzetéről, valamint követelik a nyugdíjas pedagógusok nyugdíj melletti tanításának visszaállítását. (Bővebben a 8. oldalon olvashatják.)

Végül *Plajbász Istvánné*, Kaposvár leköszöntött tagozatvezetője tartott igen hasznos tájékoztatót a társadalombiztosítási és adójogszabályok változásairól. A munka végeztével a harmadik nap délutánja a kikapcsolódásé volt.

Rágyanszki Györgyné

OKTATÁS A SZÁMOK TÜKRÉBEN

A pedagógusok száma (2005–2012)

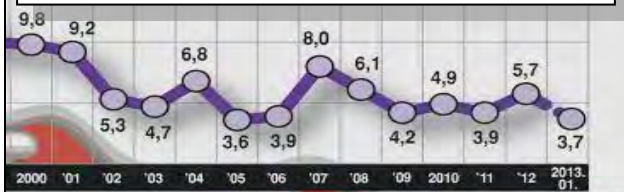
Területi egység	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Óvodai összesen	30 531	30 550	29 920	29 860	30 007	30 359	30 396	30 449
Általános iskolai összesen	85 469	83 606	78 073	75 606	74 241	73 565	72 501	72 048
Szakisk. és spec. szakisk. össz.	10 177	10 326	10 316	10 120	10 323	10 832	10 573	10 447
Gimnáziumi összesen	18 213	19 284	18 687	18 436	18 363	18 292	18 186	17 851
Szak-középiskolai összesen	20 871	21 254	20 187	19 452	19 772	19 829	19 119	18 983

Az óvodai nevelésben, iskolai oktatásban részesülők a nappali és a felnőttoktatásban (2005–2013)

Tanév	Óvodás gyermek	Általános iskolai tanuló			Szakiskolai és speciális szakiskolai tanuló			Középiskolai tanuló			Összesen
		össz.	nappali okt.	felnőttokt.	össz.	nappali okt.	felnőttokt.	össz.	nappali okt.	felnőttokt.	
2005/06	326 605	861 858	859 315	2 543	135 008	130 959	4 049	531 168	441 218	89 950	3 382 673
2006/07	327 644	831 262	828 943	2 319	134 029	129 200	4 829	534 423	443 388	91 035	3 327 072
2007/08	323 958	811 405	809 160	2 245	138 839	132 965	5 874	525 050	442 042	83 008	3 274 546
2008/09	325 677	790 722	788 639	2 083	138 657	133 650	5 007	514 128	440 120	74 008	3 212 691
2009/10	328 545	775 741	773 706	2 035	145 285	138 642	6 643	513 336	443 212	70 124	3 197 269
2010/11	338 162	758 566	756 569	1 997	147 340	139 237	8 103	515 468	439 064	76 404	3 180 910
2011/12	341 190	749 865	747 601	2 264	149 556	139 160	10 396	502 495	428 291	74 204	3 145 022
2012/13	340 204	745 058	742 931	2 127	139 453	126 677	12 776	486 548	413 740	72 808	3 082 322

Az infláció alakulása Magyarországon, 2000–2013. január

változás az előző év azonos időszakához képest, %

Forrás: KSH / MTVA Sajtó- és Fotóarchívum / MTI

A fogyasztóiár-index jelzi az oktatási infláció mértékét.

Mutató/dimenzió	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Fogyasztóiár-index, előző év = 100,0	109,8	109,2	105,3	104,7	106,8	103,6
Oktatás	109,0	107,9	110,1	113,5	112,7	108,3
Mutató/dimenzió	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Fogyasztóiár-index, előző év = 100,0	103,9	108,0	106,1	104,2	104,9	103,9
Oktatás	107,7	106,4	104,6	100,7	100,6	99,7

Oktatási befektetések (2000–2011)

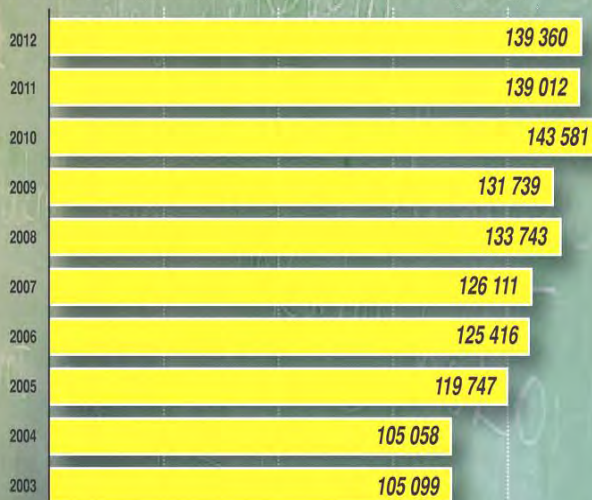
Az oktatási kiadások a GDP százalékában: az állami költségvetés összes oktatási kiadását mutatja meg a GDP százalékában. Az egy tanulóra jutó kiadások az egy főre eső GDP százalékában: az állami költségvetés egy teljes idejű képzésre számított tanulóra vetített összes oktatási kiadását mutatja meg az egy főre eső GDP százalékában.

Mutató/dimenzió	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Okt. kiadások a GDP %-ában ^a	5,03	5,04	5,41	5,69	5,23	5,33
Okt. szintje szerint						
óvoda	0,69	0,69	0,75	0,84	0,78	0,80
alapfokú oktatás ^b						2,01
középfokú oktatás ^b	2,67	2,68	2,92	3,28	3,04	1,07
felsőfokú oktatás	1,07	1,02	1,02	1,10	0,99	0,99
egyéb	0,60	0,65	0,71	0,47	0,43	0,46
Egy tanulóra jutó kiadások az 1 főre eső GDP %-ában	..	..	..	..	26,5	26,8
Mutató/dimenzió	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Okt. kiadások a GDP %-ában ^a	5,12	4,85	4,77	4,75	4,66	4,31
Okt. szintje szerint						
óvoda	0,78	0,71	0,70	0,72	0,72	0,65
alapfokú oktatás ^b	1,90	1,73	1,66	1,66	1,62	1,46
középfokú oktatás ^b	1,06	1,06	1,03	0,97	0,94	0,85
felsőfokú oktatás	0,95	0,96	0,96	0,97	0,96	0,96
egyéb	0,45	0,40	0,42	0,43	0,42	0,39
Egy tanulóra jutó kiadások az 1 főre eső GDP %-ában	26,7	..	..	..	..	..

^a 2010. évtől a központi alrendszer adatainál az 5-ös kódú támogatási típusú szakfeladatok nélkül. ^b 2000–2004 között alap- és középfokú oktatás együtt.

Az oktatásban dolgozók átlagkeresete Magyarországon (2003–2012)

Az oktatásban dolgozó szellemi foglalkozásúak havi nettó átlagkeresete, ft/fő:

ÚJ PEDAGÓGUS-BÉRTÁBLA 2013 SZEPTEMBERÉTŐL

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma július 29-én közzétette a szeptember 1-jétől érvényes új pedagógus-bértáblát. A minisztérium tájékoztatása szerint a kormány a most megemelt bérek értékállóságáról is gondoskodott, hiszen ezentúl a pedagógusok fizetésének kiszámítása a minimálbér alapján történik. Tehát amennyiben a minimálbér emelkedik, a pedagógusok jövedelme is automatikusan nő. A mostani pedagógus-béremelést a kormány szándékai szerint 2017-ig minden tanév kezdetén újabb (minimálbért meghaladó) emelés követi. A bértáblákat alább közöljük.

Fizetési fokozatok	Fizetési osztályok									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	KÖZÉPISKOLAI VÉGZETTSÉG ESETÉN MINDENKORI MINIMÁLBÉR 118,5 %-A					FŐISKOLAI VÉGZETTSÉG ESETÉN MINDENKORI MINIMÁLBÉR 157,8 %-A		EGYETEMI VÉGZETTSÉG ESETÉN MINDENKORI MINIMÁLBÉR 172,9 %-A		
1			116 130			154 644			169 442	
2			139 356			185 573			203 330	
3			150 969			201 037			220 275	
4			156 776			208 769			228 747	
5			162 582			216 502			237 219	
6			168 389			224 234			245 691	
7			174 195			231 966			254 163	
8			180 002			239 698			262 635	
9			185 808			247 430			271 107	
10			191 615			255 163			279 579	
11			197 421			262 895			288 051	
12			203 228			270 627			296 524	
13			209 034			278 359			304 996	
14			214 841			286 091			313 468	
15			220 647			293 824			321 940	

Kötelező pótlékok	Kötelező pótlék alsó határának százaléka	Kötelező pótlék alsó határa		
		(Ft)		
2013. szeptember 1-jétől 2013. december 31-éig (BRUTTÓ)	%	középfokú végzettség esetében	főiskolai végzettség esetében	egyetemi végzettség esetében
intézményvezetői	40%	46 452	61 858	67 777
osztályfőnöki/kollégiumban csoportvezetői	10%	11 613	15 464	16 944
munkaközösség-vezetői	5%	5 807	7 732	8 472
intézményvezető-helyettesi	20%	23 226	30 929	33 888
nemzetiségi	10%	11 613	15 464	16 944
gyógypedagógiai	5%	5 807	7 732	8 472
nehéz körülmények között végzett munkáért járó	10%	11 613	15 464	16 944

Kötelező pótlékok	Kötelező pótlék felső határának százaléka	Kötelező pótlék felső határa		
		(Ft)		
2013. szeptember 1-jétől 2013. december 31-éig (BRUTTÓ)	%	középfokú végzettség esetében	főiskolai végzettség esetében	egyetemi végzettség esetében
intézményvezetői	80%	92 904	123 715	135 554
osztályfőnöki/kollégiumban csoportvezetői	30%	34 839	46 393	50 833
munkaközösség-vezetői	10%	11 613	15 464	16 944
intézményvezető-helyettesi	40%	46 452	61 858	67 777
nemzetiségi	10%	11 613	15 464	16 944
gyógypedagógiai	10%	11 613	15 464	16 944
nehéz körülmények között végzett munkáért járó	30%	34 839	46 393	50 833

A fenti táblázatok forrása: EMMI, Köznevelésért Felelős Államtitkárság

MÓDOSULT A KÖZNEVELÉSI TÖRVÉNY

A pedagógus-életpálya rendszere és a béremelés már az idei tanévkezdéskor kiterjed majd a köznevelési intézményekben pedagógus-munkakörben foglalkoztatott valamennyi munkavállalóra. Többek között ezt tartalmazza a köznevelési törvény módosítása, amelyet 257 igen, 34 nem szavazattal és 2 tartózkodással fogadott el augusztus 27-én – az eredeti előterjesztésen nem változtatva – az Országgyűlés.

A változtatás része ugyanakkor az új típusú munkabeosztás, a heti kötelező óraszám átalakítása is. A többlettanítással járó óradíjak ennek kapcsán megszűnnek, és speciálisan a pedagógiai munkára kidolgozott értékelési és minősítési rendszer lép be.

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere augusztus 26-i expozéjában hangsúlyozta: a javaslat biztosítja, hogy ne legyen többféle bér- és illetményszámítási rendszer. A módosítás költségvetési többletigénye idén 32,5 milliárd forint, jövőre 152,9 milliárd forint. A 2011-ben tervezett bér 60 százalékát kapják most az érintettek, ami átlagosan 34 százalékos bérnövekedést jelent. (Lásd a kormány.hu oldalon közzétett táblázatot.) Jövő szeptemberben újabb 10 százalékos növekedés várható, és további hasonló arányú emelések következnek minden év szeptemberében, amíg a 100 százalékot el nem érik. 2016 januárjáig ez 200,6 milliárdot jelent a költségvetésnek. A változások 2015. szeptember 1-jétől kiterjednek az intézményekben a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben, pedagógus szakképzettséggel rendelkezőkre is. A módosítás szerint az oktatásért felelős miniszter által köthető köznevelési szerződés érvényességi ideje a jelenlegi 5 évről 1-5 évre változna. A helyi közösségek érdekeinek képviselője az intézményi tanácsokon keresztül valósul meg, ezekben a szülők és az önkormányzatok képviselői lennének.

Rogán Antal, a Fidesz frakcióvezetője bejelentette, hogy minden iskolaigazgató jövedelmét egyedileg megvizsgálja a kormány. Hoffmann Rózsa köznevelésért felelős államtitkár azt mondta: egyedi vizsgálat alapján minden jogos kompenzációt megad számukra a kormányzat. Az OGY oktatási bizottságának fideszes elnöke, Pokorni Zoltán bízik benne, hogy meglesz erre a fedezet Kiknél.

VÁLTOZÁSOK AZ ISKOLÁBAN SZEPTEMBERTŐL

Elindult a pedagógus-életpálya új rendszere, új finanszírozás lépett életbe (l. 16. oldal). Ám az iskola életét alapvetően megváltoztató lépések nem merültek ki a béremelésben. A további változásokat az alábbiakban olvashatják.

◆ Az általános iskolákban délután 4 óráig foglalkozásokat kell biztosítani – ezek az új köznevelési törvény szeptember 1-jén életbe lépő legfontosabb változásai.

◆ A köznevelési törvény elfogadott módosításával a pedagógus-életpálya rendszere és a béremelés már az idei tanévkezdéskor kiterjed majd a köznevelési intézményekben pedagógus munkakörben foglalkoztatott valamennyi munkavállalóra.

◆ A változtatás része az új típusú munkabeosztás, a heti kötelező óraszám átalakítása is. A többletanítással járó óradíjak ennek kapcsán megszűnnek, és speciálisan a pedagógiai munkára kidolgozott értékelési és minősítési rendszer lép be.

◆ Szeptemberben lép életbe az általános iskolában 16 óráig szervezendő foglalkozásokra vonatkozó szabályozás. A törvény szerint az általános iskolában 16 óráig foglalkozásokat, 17 óráig pedig felügyeletet kell biztosítani. A tanulóknak kötelességük a 16 óráig szervezett egyéb foglalkozásokon részt venni. Ezek a szabályok minden évfolyamra vonatkoznak.

◆ Tanítási órák délután csak az egész napos iskolákban vannak, más iskolatípusban csak kivételes esetben fordulhatnak elő, bár jogszabály ezt nem tiltja, tehát elvileg szervezhető délután is kötelező óra. A délutáni foglalkozások sokszínű program szervezését teszik lehetővé az iskolának a szakköröktől kezdve a korrepetálásig, de az egyéb foglalkozások közé tartozik a napközi és a tanulószoba is.

◆ A köznevelési intézményekben alkalmazott vezetőik órászámára vonatkozó új rendelkezések is ekkortól érvényesek. Hatályba lép a gazdasági, ügyviteli, műszaki, kisegítő és más alkalmazottak létszámának meghatározására vonatkozó új szabály.

◆ Hatályba lépnek továbbá az új finanszírozási szabályok, a pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak bérét és annak járulékait a központi költségvetés finanszírozza.

◆ Ebben a tanévben indulnak el a köznevelésben a felzárkózást segítő Híd-programok, és ekkortól érvényesek az új csoport- és

osztálylétszámok felmenő rendszerben. Ekkortól vezetik be az általános iskolában felmenő rendszerben az erkölcsant, illetve a hittant, és szeptembertől kell nyolc gyermek esetén a szülők kérésére óvodát vagy alsó tagozatot szervezni a kistélepüléseken.

◆ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló fogalmának meghatározása innentől kezdődően a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint történik.

◆ A mindennapos testnevelésben részt vevők köre újabb évfolyamokkal bővül: az 1., 5. és 9. osztályosok mellett az idén a 2., a 6. és a 10. évfolyamra járók részére is kötelezően meg kell szervezni.

◆ Megkezdí munkáját a pedagógusok munkájának külső szakmai ellenőrzését, értékelését végző tanfelügyelet. A köznevelési államtitkárság közölte: a külső szakmai ellenőrzés több mint negyedszázada hiányzik a magyar köznevelési rendszerből. A szeptemberben elinduló tanfelügyelet alapvető célja a nevelési-oktatói intézmények szakmai fejlődésének támogatása, a minőség biztosítása. Az ellenőrzés és az értékelés egységes szempontok szerint zajlik majd.

◆ Megújul a korábbi években alacsony hatékonysággal működő szaktanácsadói, tantárgygondozói rendszer is, a változás célja, hogy a pedagógust lehetőleg évente látogassa meg, és lássa el tanácsokkal egy-egy megfelelően felkészült szakember.

◆ A tankönyvek ettől a tanévtől válnak fokozatosan ingyenessé az elsőől a nyolcadik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az első évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben.

◆ A tanév során megalakul a Nemzeti Pedagógus Kar, amely az állami és önkormányzati fenntartású köznevelési intézményekben dolgozó pedagógusok önkormányzattal rendelkező köztisztviselője lesz. Feladata a többi között a hivatás különös szabályait rögzítő etikai kódex megalkotása, a pedagógiai célú közösségi szolgálat megszervezésének ellenőrzése, valamint az ezzel kapcsolatos tanácsadói, információs tevékenység működtetése.

A szociális ágazat dolgozói tárgyalának

Egészségügyi bértábla szerinti bérezést, érdemi konstruktív tárgyalást szeretnének a kormányzattal a szociális ágazatban dolgozók. Tíz szakszervezeti és szakmai szervezettel megalakították a szociális ágazatban dolgozók demonstrációs bizottságát, hogy érdekeik védelmében közösen lépjenek fel. Azt követelik, hogy az érintett

érdekképviseltek bevonásával azonnal kezdődjön érdemi párbeszéd és egyeztetés az ágazatot érintő problémák rendezéséről a Szociális Ágazati Érdekegyeztető Tanácsban, továbbá a tanácsban induljon konzultáció a minisztérium szakértőivel a szociális ellátásokat érintő, folyamatos átszervezésekről. A közszférában a szociá-

lis szféra dolgozói keresnek a legrosszabbul. Az ágazat százezer dolgozójának átlagbére a bérpótlékokkal együtt nettó

Az október 7-i Tisztes Munka Napjáig vagy november 12-ig, a Szociális Munka Napjáig aláírásokat gyűjtenek

78 ezer forint. Ez kisebb, mint egy egyfős háztartás létminimuma. A bértáblájuk ötödik éve befagyasztva, a különjuttatások ismeretlenek számukra.

Az egészségügyi bérrendezés következtében mára egy ápoló végzettségű szociális gondozó bére 20-30 ezer forinttal kevesebb, mint egy egészségügyi in-

tézményben foglalkoztatotté. Az ágazatból megkezdődött az elvándorlás, sokan az egészségügyben keresnek menedéket, de sokan külföldre mennek. Ez az ellátók és a több millió ellátott helyzetét is ellehetetleníti. Augusztus 6-án bejelentették, megelégtették, hogy az ágazatért felelős tárca nem veszi

komolyan érdekegyeztetési kezdeményezéseiket. Ezért az október 7-i Tisztes Munka Napjáig vagy november 12-ig, a Szociális Munka Napjáig aláírásokat gyűjtenek, majd petíciójukat átadják Balog Zoltán miniszternek. Addig pedig országos demonstrációs sorozattal hívják fel a figyelmet a helyzetük tarthatatlanságára.

„KARANTÉNBA” KERÜLNEK A KORÁBBI OKTATÁSI REFORMOK?

A 2014-es országgyűlési választás során szavazatunkkal az oktatási rendszerről is döntünk.

A napokban ismételtelen elolvastam *Trencsényi László: A maratoni sereg* (Önkonet Kiadó, Budapest, 2011) című, nagy sikerű könyvét. A szerző „alulnézetből” dolgozta fel az elmúlt három évtized oktatási reformfolyamatait, kor- és kórképet ad, amely elvezet 2010-ig, a kormányváltásig.

Különös aktualitással, a szembenézés és az előremutatás igényével bír az elemzés, olvasmányosan, tananyag-alapossággal készült, nem csak oktatási szakembereknek.

Felvonul benne valamennyi meghatározó oktatási műhely neves szereplője és mindazok, akik formálták az elmúlt évtizedek oktatásügyét. A fejezetek az oktatás „kilométerköveiről”, irányzatairól, gyűlekezőhelyeiről szólnak.

Ma mindezek az értékek veszélyben vannak!

Figyelmeztetőek Trencsényi tanár úr epilógusban elmondott gondolatai. Jorgosz közlegény meghökken, mikor a győzelem hírével megérkezik Athénbe. „Amíg történelmi futását teljesítette, váratlan fordulat zajlott a fővárosban, csellel elfoglalták a perzsák, órák alatt hozzáláttak berendezni zsákmányukat...”

Azt már én teszem hozzá, hogy indokolatlan mértékű hatalomkoncentráció, államosítás, pénzkivonás ment végbe az oktatásban az elmúlt három évben. A folyamat még megváltoztatható 2014-ben!

Útlágazásnál vagyunk a 2014-es országgyűlési választáshoz közeledve! A szavazatunkkal arról is döntünk, hogy hiábavalóak voltak-e az elmúlt évek oktatási reformjai, „a maratoni sereg szabadságküzdelméi”. Eltűnik-e a sokszínűség, a pedagógiai munka lényege, az egyedi, a személyes tényezők figyelembevétele, vagy minden – a hatalom céljainak megfelelően – „egy kaptafára” készül?

A történelem mintha ismételné önmagát...

Eldől, hogy végérvényesen „karanténba” kerül-e az, amiben 1993-ban, a rendszerváltás után még valamennyi oktatási tényező, politikai erő egyetértett, hogy a legjobb befektetés az oktatás.

Sokszínű, rugalmas, átlátható, átjárható, egymásra épülő, korszerű oktatás lesz-e?

Ma a mosdóvízzel együtt a gyermeket is kiöntik, pont a lényeg, a tanulóközpontú oktatás van veszélyben. Például a szakképzésnél arról is véleményt fog mondani a lakosság, hogy a leendő szakmunkások egy „leredukált”, „egyszer használatos” képzésben vegyenek részt, vagy egy európai színvonalú, versenyképes szakképzésében. A duális képzés bevezetésével elvileg egyet lehet érteni, de hogy ez mennyire átgondolatlanul történt, azt mutatja, hogy a cégek 2 százaléka vesz benne részt, 98 százaléka nem. Valamit nagyon elrontottak! Korrigálni kell.

Útlágazásnál vagyunk a 2014-es országgyűlési választáshoz közeledve! Szavazatunkkal arról is döntünk, hogy a tudás megszerzése kevesek kiváltsága lesz-e a következőkben, a többség pedig kiszolgáltatott betanított munkás lesz saját hazájában, mint amilyen irányba viszi a kormány az oktatást.

Míg a Fidesz–KDNP hatalmi céljainak megfelelően az „alattvalóképzés” irányába, költségvetési tételként kezeli az oktatást, az MSZP vezette demokratikus baloldal a tudás megszerzését hosszú távú befektetésként, a legszélesebb rétegek lehetőségeként látja.

Ami ma van – Trencsényi könyvéből is kiderül –, annál az 1985-ös oktatási törvény után is előrébb tartottunk jó néhány kérdésben. Az akkori szabályozás megelőzte korát, már megfelelt a többpártrendszer elvárásainak, európai színvonalú szabályzás volt.

Báthory Zoltán „A maratoni reform”-ban ír arról, hogy a közoktatás történetét a ’80-as években három nagy reform-eszme határozta meg: az autonómia, a decentralizáció és az alternativitás. Ami ma történik, az mind szembemegy ezzel.

Ma a kormánypárt a társadalom megosztására – hatalmi céljai miatt – politikát épít. Ez a pedagógustársadalmat is érzékenyen érinti. Így az új tanév kezdetén a diákok, a szülők mellett „a nemzet napszámait”, a pedagógusokat igyekeznek „erős üzenetekkel” megszólítani.

A kormány „kvázi” kamarába kényszeríti a pedagógusokat

A „cukor” és a „korbács” eszközével operál. A félelemkeltés kitüntetett helyen szerepel a repertoárban a rendszerváltás

után 23 évvel. Az Orbán-kormány „sűrűforog” a pedagógusok körül. Aktualitását adja, hogy a tanév végére „sorsfordító” országgyűlési választásra kerül sor.

A pedagógusoknak biztonságot ígérnek, közben megszűnik az önállóságuk. Ez az egész hiteltelen, megtévesztő „szemfényvesztés”. Nagy árat fizettettek a pedagógusokkal, önállóságukat adatják fel, központi tanterv lesz, egyetlen tulajdonos. A hatalommal szemben kritikát nem fogalmazhatnak meg. Mindezek fejében egy bizonytalan kimenetelű előrelépési rendszert ígérnek. Jóval több a kötelem, összességében nem több bérért.

Természetesen a döntéseknek többféle olvasata van, előfordul az is, hogy még a folyamatokban részt vevő érintett sem veszi azt észre, csak jóval később, hogy becsapták.

Trencsényi László *A maratoni sereg* című könyvében leír egy példát az 1972-es oktatással kapcsolatos párthatározatról. Míg a szerző „alulnézetből”, „pályakezdő falusi tanárként” a tanulói önkormányzást, az önzagztatás megvalósulását olvasta ki mint szükséges feladatot, addig az iskola-vezetés a rend helyreállítását, a hatalomnak történő megfelelést fogalmazta meg feladatként.

A könyv 2011-ben jelent meg, a mostani kormány oktatáspolitikai elemzése reform és/vagy ellenreform szempontjából még nem lehetett tárgya a tanulmánynak. A szerző azóta is ott van, kevesekkel – bízom benne, a választáshoz közeledve egyre többekkel – „minden kilométerkőnél”, Facebookon, Twitteren, publikál, konferenciákat szervez, nyári táborokban, közéleti programokon vesz részt, írásai jelennek meg napilapokban. Leveszi a „keresztvizet” a regnáló hatalom oktatáspolitikájáról. Övéiről, övéihez szól, ha kell, nyílt levélben üzen pedagógustársainak. Igyekszik felrázni a szűkebb és tágabb környezetét.

Útlágazásnál vagyunk a 2014-es országgyűlési választáshoz közeledve!

Hosszabb távra dől el, hogy folytatódik-e az elmúlt három év „ámokfutása”, a „felvilágosulatlan abszolutizmus”, ahol a hatalmi céloknak megfelelően központi utasításokkal történik az irányítás, vagy érvényesül a szakmai műhelyek, pedagógusok autonómiája.

dr. Sós Tamás
Országgyűlési képviselő, MSZP

E-LEARNING: A JÖVŐ OKTATÁSI MÓDJA

Nő az igény a digitális tananyaghoz való hozzáféréshez

A világon egyre népszerűbb az e-learning, azaz a digitális tanulás. A digitális tananyag tanári instrukciókkal ellátott feladatokon keresztül az összetett képességek differenciált fejlesztését segíti elő. Júliusban új digitálistan eszköz-fejlesztési projekt indult Magyarországon magyar nyelv és irodalom, ének-zene, vizuális nevelés, testnevelés-sport, idegen nyelv és digitális kompetencia műveltségterületeken.

Az e-learning gondolata nem újszerű, az Országos Oktatástechnikai Központ 2001-ben fogadtatta el az Európa Tanács által akkreditált Európai Nyelvtanulási Naplót. Mára megérett az igény arra, hogy a digitális tananyaghoz egyre több általános iskolai és gimnazista diák és tanár hozzáférhessen. Július elején kezdetét vette a program, amely 18 iskola, 89 tanár és 20 informatikai szakember bevonásával állítja össze a digitális tananyagot, amely várhatóan 2014 végére készül el.

A projektben az anyanyelvi kommunikáció, a vizuális nevelés, az ének-zene és testnevelés (mozgások ábrázolása) és az idegen nyelv tantárgyak anyagát adaptál-

ják. A folyamatos elérhetőség érdekében a program keretében a klasszikus e-learning struktúra mellett mobil applikációt is terveznek létrehozni. Először a legkisebbek, az általános iskolások tanulását könnyítik meg.

Jogos lehet a kérdés, hogy miért van szükség például a testnevelésből e-learning tananyagra? A tanítási egység részleteiben kidolgozott, és minden mozzdulat rajzolt formában biztosítja az alapos elsajátítást. A közép és emelt szintű érettségire felkészítő e-learning tananyag összefoglalja az érettségire való felkészüléshez szükséges ismeretanyagot. Ezek után már csak a diákok akaraterején múlik, hogy mennyire pontosan sajátítják el az adott mozzdulatot.

Ugyanezen struktúra alapján működik a rajz vagy idegen nyelv elsajátítása. De az ének-zene tantárgy megtanulását is nagyban segíti például a pontos hangok felidézésének lehetősége.

A digitális tanulás módszertani fejlesztését az Oktker-Nodus Kiadó négy konzorciumi partner bevonásával végzi. A fejlesztés során folyamatos igényfelmérést végeznek a szakemberek, rendszeres visszajelzést várnak, és remélhetőleg kapnak a tesztelő tanároktól, diákoktól. Az igényfelmérést követve folyamatosan fog bővülni a tananyag. Az e-learning szakmai bemutatón a pedagógusok személyesen is megfigyelték igényeiket.

A függőség jelei

Hasznos tanácsok szülőknek

Amikor egy fiatalról kiderül, hogy káros szenvedély rabjává vált, a szülők felteszik maguknak a kérdést, vajon hol rontották el, miért nem ismerték fel időben a problémát. A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet által kiadott könyv segít felismerni a függőség első jeleit, és támpontként szolgál a segítségnyújtásban.

Egyre többször hallani Magyarországon a különböző drogok, például az úgynevezett „partidrogok” elterjedéséről, és egyre több szülő aggodódik amiatt, hogy gyermeke a kritikus kamaszkorba érve a függőség áldozatává válhat. Kály-Kullai Károly mentálhigiénés szakember, pedagógus és szupervizor könyve dr. Buda Béla és dr. Grezsa Ferenc lektorálásával olyan, alapvető tudást kíván átadni a szülőknek, mely révén könnyebben felismerhetik gyermekük problémáját, és még idejében meg tudják tenni a megfelelő lépéseket.

Kály-Kullai tapasztalatai szerint a szülők, elsősorban a fiatal anyák, csak akkor fordulnak a segítő intézményekhez, ha már nagy baj van, és tanácsstalanok, kétségbeesettek. A könyv egyes fejezetei olyan tematikát követnek, amely megkönnyíti a tisztánlátást. Célja, hogy oldja a jövőbe vetített félelmeket olyan információk, tények, esetek bemutatásával, amelyek gyarapítják a szülők tudását, hogy szükség esetén megfelelően segíthessenek gyermeküknek.

A könyv kereskedelmi forgalomba nem kerül, az intézet ezer nyomtatott példányban elsősorban olyan intézményeknek és szakembereknek juttatja el, akik rendszeres kapcsolatban állnak szülőkkel: családsegítő intézményeknek, gyermekjóléti központoknak, nevelési tanácsadóknak, pedagógiai szolgáltatóknak. A szülők, a téma iránt érdeklődők a könyvet – letölthető pdf formátumban – közvetlenül is elérhetik az interneten a Nemzeti Drogmegelőzési Iroda Szakmai Információs Portálján (www.ndi-szip.hu), valamint a www.drogrolszoloknek.hu címen.

Az interneten elérhető könyv fontos szolgáltatása az interaktivitás, tehát az olvasók a drogrolszoloknek@ndi-int.hu címre e-mailben feltett kapcsolódó kérdéseikre, problémáikra választ kapnak.

Oktatási program autistáknak

Oktatási programot indít az Autisták Országos Szövetsége, ezzel is segíteni kívánnak a hatóságoknak, köztük a rendőrségnek abban, hogy munkájuk során megfelelően bánjanak az autista emberekkel.

A civil szervezet ezt Szabó Máté alapjogi biztos közleményére reagálva közölte. Az ombudsman állásfoglalása szerint egy két évvel ezelőtti esetben az intézkedő rendőrök megsértették a jogbiztonság követelményét és az emberi méltósághoz való jogot azzal, hogy kihallgattak egy autista tanút, tekintet nélkül az állapotára és hozzátartozójának tiltakozására. Szabó Máté az országos rendőrfőkapitány intézkedését kérte annak érdekében, hogy a jövőben ilyen ne forduljon elő.

Az Autisták Országos Szövetsége közleményében arra hívta fel a figyelmet, hogy a mindennapokban az ismertett esethez hasonlóan nagyon sokszor sértik meg autizmussal élő emberek jogait. Ez megelőzhető lenne, ha a társadalom többet tudna az autizmusról – írták. Az autizmussal élő emberek gyakran nehezen kezelik a váratlan, szokatlan helyzeteket, nehézséget jelenthet számukra a világos kommunikáció, ezért támogatásra van szükségük – hangsúlyozták.

A szervezet ezért széles körű oktatási programot indít az autizmusról. Hosszú távon valamennyi állami szervet és közintézményt felkészítenék, hogyan viselkedjenek, alkítsanak ki kapcsolatot az autizmussal élővel. Mint írták, első lépésként minden érintett hatósággal kapcsolatba lépnek, és tájékoznak, emellett partneri segítséget kívánnak nyújtani a rendőrségnek a jogsértő esetek megelőzéséért.

A közleményben megemlézték, hogy szeptemberben a szervezet rendezi a brüsszeli székhelyű Autism Europe tizedik nemzetközi kongresszusát Budapesten.

In memoriam Udvardy Béla (1949–2013)

Újabb veszteség érte a Pedagógusok Szakszervezetét, életének 64. évében elhunyt *Udvardy Béla*, a PSZ Fejér Megyei Szervezetének elnöke. A Pedagógusok Szakszervezete saját halottjaként gondoskodott a temetéséről, 2013. augusztus 2-án Mórton helyezték örök nyugalomra.

Udvardy Béla Szőnyben született 1949. szeptember 9-én. A móri Táncsics Mihály Gimnázium elvégzése után a kaposvári Tanítóképző Főiskolán 1972-ben tanítói, majd 1978-ban a pécsi Tanárképző Főiskolán testnevelési szakon diplomázott. 2001-ben a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen közoktatási és érdekvédelmi vezetői diplomát szerzett.

A szakszervezeti munkát attól kezdve, hogy 1968-ban a Pedagógusok Szakszervezetének tagja lett, mindig komolyan vette. Ennek eredményeként 1998-ban a Megyei Intézőbizottság tagjának, megyei küldöttnek választották. 2003-ban saját iskolájának is alapszervezeti titkára lett, majd Mór városi titkára, továbbá a PSZ Fejér megyei Regionális Szervezete és a PSZ Közép-dunántúli Régiójának elnöki teendőivel bízták meg. Ebben az évben lett a PSZ Országos vezetőségének tagja, a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának megyei elnöke, ügyvivője, koordinátora. 2008-ban SZEZ-delegáltként dolgozott a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságban. Szakszervezeti munkájának elismeréseként 2012-ben a PSZ Elnökségi Dicséret kitüntetésben részesítette.

Udvardy Béla tanított a csákerényi, az isztiméri, a móri III. számú általános iskolában, majd 1976-tól 1981-ig a Perczel Mór Szakmunkásképző és Szakközépiskolában kollégiumi nevelő és testnevelő tanár lett. Ez utóbbi funkcióját 1978-tól 1981-ig a Táncsics Mihály Gimnáziumban is ellátta. 1981-től 1987. augusztus 31-ig a járási sportfelügyelő lett, majd a járások megszűnésével a Móri Városi Tanács Művelődési és Sportosztályán főelőadóként dolgozott. Még az év szeptemberében testnevelő tanárként elhelyezkedett a móri Petőfi Sándor Általános Iskolában, az intézménynek haláláig tanára maradt. Iskolájának honlapján rövid hír tudatta halálát, de tanítványai és kollégái közül nagyon sokan kísérték utolsó útjára.

Hosszabb ideje, 2010 óta küzdött a kórral, de azt türelemmel, méltósággal, viselte. Temetésén sokan, nagyon sokan álltak sírja körül. „Itt állunk megrendülten, és bár ésszel felfogjuk, de mégis hihetetlennek érezzük, hogy nem vagy. Mindannyian emlékeink között kutatunk, s próbáljuk felidézni magunkban arcodat, vicceidet, s valami szép képet megőrizve gondolunk rád. A naponta használt »soha többé«, »utolsó«, »végső« szavak most más jelentést kapnak, mert mindannyian itt vagyunk, tényleg utoljára vagyunk együtt veled, hogy végső búcsút vegyünk tőled. A temetési szertartás után fog igazán tudatosulni bennünk a megváltozhatatlan tény, hogy többé már nem vagy közöttünk. A székházon kívül leng a fekete zászló. Az előtérben égnek a mécsesek: nemcsak külsőségeiben, de szívünkben is mélyen gyászolunk” – ezekkel a szavakkal búcsúzott *Galló Istvánné*, a PSZ elnöke Udvardy Bélától.

PEDAGÓGUSNAPI KITÜNTETÉSEK

Egerben...

EZÜST FOKOZAT: **Hollóné Kívés Violetta** (Parád), tanár, alapsz. titkár; **Striderné Toldi Mariann** (Szilvásvárad), óvónő, alapsz. titkár.

BRONZ FOKOZAT: **Bartáné Halmi Mónika** (Eger), tanár, alapsz. titkár-helyettes; **Dallos Andorné** (Szilvásvárad), tanító, alapsz. titkár; **Farkas Gábor** (Eger), nyugd. katonatiszt, idegenvezető; **Harsányi Jenőné** (Eger), tanár; **Henez Árpád** (Eger), tanár, alapsz. titkár; **Kissné Fónad**

Anna (Mátraderecske), tanár, alapsz. titkár; **Konja Tamásné** (Eger), nyugd. tanító; **Mohácsi Lajosné** (Eger), nyugd. óvónő; **Nagyné Hegedűs Irén** (Eger), gazdaságvezető; **Pappné Bóta Katalin** (Balaton), tanár, alapsz. titkár; **Révészné Bögs Zsuzsanna** (Eger), nyugd. tanár; **Szalkainé Varga Mária** (Egerbakta), óvónő, alapsz. titkár; **Tuza Lajos** (Balaton), tanító, gyermekvédelmi felelős, alapsz. titkár.

Szegeden...

EZÜST FOKOZAT: **Erdődi Károlyné** (Ásotthalom), iskolatitkár, alapsz. titkár.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében...

EZÜST FOKOZAT: **Bori László** (Túrkeve), nyugdíjas, SZVB-tag; **Felföldi Antalné** (Tiszaföldvár), nyugdíjas, leköszönő alapsz. titkár; **Kissné Magyar Ibolya** (Tiszabura), nyugdíjas, leköszönő alapsz.

titkár. BRONZ FOKOZAT: **Dániel Györgyné** (Kunmadaras), nyugdíjas, leköszönő alapsz. titkár; **Hrubák Margit** (Homok), igazgatóhelyettes, leköszönő alapsz. titkár.

Komárom-Esztergom megyében...

ARANY FOKOZAT: **Dr. Partali Lászlóné** (Tatabánya), tanító. EZÜST FOKOZAT: **Hajma Mihály** (Környe), iskolatitkár, alapsz. titkár-helyettes; **Szomjúné Deli Ilona** (Tokodaltáró), tanár, alapsz. és

települési titkár. BRONZ FOKOZAT: **Farkas Péterné** (Komárom), tanító, alapsz. titkár; **Pásztiné Ács Edit** (Kisbér), óvodapedagógus, alapsz. és települési titkár.

Tolna megyében...

ARANY FOKOZAT: **Kraussné Papp Éva** (Dombóvár), tanár, alapsz. titkár; **Rácz Erika** (Bátaszék), tanár, alapsz. titkár, járási IB-tag; **Szöke Zoltánné** (Nagymányok), tanár, volt alapsz. titkár. EZÜST FOKOZAT: **Császár Józsefné** (Paks), óvónő, volt alapsz.

titkár; **Fritzné Csaba Rózsa** (Bonyhád), tanár, alapsz. titkár; **Hegedűs Miklósné** (Fadd), nevelőtanár, volt alapsz. titkár. BRONZ FOKOZAT: **Schmidné Keserű Erzsébet** (Fadd), óvodavezető.

CSÚCSTECHNIKA A KONYHÁBAN

Az interaktív vágódeszka tervezője nyerte a Sharp gyakornoki ösztöndíját

Egy brit egyetemista, **Siobhán Andrews** lett a Sharp Europe kreatív ötleteket gyűjtő pályázatának győztese. A nyertes az interaktív vágódeszka, a Chop-Syc megtervezésével érdemelte ki az első helyet. A vágódeszkába épített, érintőképernyős tablettal akár az ételek elkészítése közben is kereshetünk recepteket vagy főzési tippeket az interneten. Siobhán az ötletével egy nyári gyakorlati helyet nyert az angliai Oxfordban található Sharp Laboratories of Europe fejlesztőközpontban, ahol Európa vezető mérnökeivel dolgozhat majd együtt.

A győztes ötlet több mint 70 másik pályamunkát előzött meg a Sharp #GetItDown-OnPaper elnevezésű versenyén, melyen a diákok a mindennapokban felmerülő, egyszerű problémákra adhattak kreatív választ. A Chop-Syc ötletét az adta az egyetemista lánynak, hogy nehézkesnek találta főzés közben a szakácskönyvek lapozgatását, miközben a keze vizes vagy ragadós volt a főzéshez használt alapanyagoktól.

„Ez az interaktív konyhai eszköz alapvetően két funkciót köt össze. Használható hétköznapi vágódeszkeként, ugyanakkor internet-hozzáférést is biztosít, így könnyedén olvashatunk az egészséges ételek elkészítéséről vagy éppen az adagok elrendezéséről is főzés közben” – mondta Siobhán, aki terméktervezést tanul a Falmouth Egyetemen.

A képernyő edzett, karcálló üvegből készül, az újratölthető tartólapnak köszönhetően pedig nem kell akkumulátorhoz sem csatlakoztatni. A tervező a praktikumra is külön figyelmet fordított. A vágódeszka 2 mm-es pereme a konyhai felületek tisztántartásában segít, emellett az eszköz egyik végén a képernyő enyhén domborodik, ezzel megkönnyíti az ételek áttöntését a serpenyőbe.

„Lenyűgözött minket, hogy milyen sok érdekes és egyedülálló ötlet érkezett a pályázatra, a tervek között volt minden a győztes elektronikus vágódeszktől a hulladéklerakó rendszeren át a különböző okostelefon-alkalmazásokig. Azok az órák, amelyeket a győztes kiválasztásának szenteltünk, élénk eszmecserévé változtak, és számos ötletet továbbgondoltunk, már

már brainstormingba fordult át a beszélgetés. Nagyon várjuk, hogy Siobhán csatlakozzon hozzánk központunkban. Biztos vagyok benne, hogy új szintet fog hozni mérnöki és tudományos munkánkba egyaránt” – mondta Ian Thompson, a Sharp Laboratories of Europe ügyvezető igazgatója.

A Sharp Laboratories kutatóközpontban a legmodernebb tudományos megoldásokon dolgoznak a szakemberek. A központ nevéhez olyan fejlesztések köthetők, mint például a mobil LCD technológia, valamint a „labor a tenyerében” eszköz, amely akár pár perc alatt képes a vérvizsgálatra. A Sharp folyamatosan keresi a befektetésre érdemes, új ötleteket, a Chop-Sycet pedig olyannyira lenyűgözőnek találták, hogy az ötletből akár valóság is lehet.

Játszva tanulni

Sikeres németországi premierje után szeptembertől a magyar óvodások és kisiskolások számára is elérhetővé válik **Radosza Sándor** találmánya, a Radosza-gyűrű. Az új taneszköz fejleszti a logikus gondolkodást, a memóriát, a térlátást, a kombinációs készséget, a kézügyességet, valamint a finom motorikus mozgáskészséget. Már óvodásoknál kimutatja a diszlexiára való hajlamot, és segít az írás-, az olvasás-, valamint a számolástanulásban.

A Radosza-gyűrűk három változata – az Ovigyűrűk, a Számológűrűk és az Írógyűrűk – segíti a gyerekeket a tanulásban. Az első eszköz nagycsoportos óvodásoknak, a másik kettő pedig az első és második osztályosok számára készült. A logikai játéknak is tekinthető taneszközt otthon, iskolában, napköziben és táborban is használhatják a gyerekek. Alkalmas házi feladatok elkészítésére, tanórai gyakorlásra, napközis foglalkozásokra és osztály-, illetve évfolyamverseny rendezésére is. Általa a máskor unalmas gyakorlás játékosá és kedvelté válik.

Az eszköz két, egymást egyetlen pontban metsző, különböző átmérőjű gyűrűből, vagyis kör alakú sínből áll. Ezekben csúszó elemek mozognak, amelyekre betűket, ábrákat vagy írásjeleket festettek. A kereszteződésben a betűk, a számok vagy az ábrák irányt tudnak váltani, ezáltal sorrendet lehet cserélni. A jelek halmazából ki lehet rakni megadott szavakat, matematikai és egyéb feladatokat. A kirakandó példákat felírhatjuk a táblára vagy a füzetbe. Kijelölhetjük a tankönyvből vagy a munkafüzetből is, de lehet szóban is közölni. Ez utóbbi fejleszti legjobban a memóriát.

A Radosza-gyűrűket Magyarországon gyártják, és mozgássérültek szerelik össze. Az eszközt bemutató weboldalon háromnyelvű tájékoztató és részletes feladattár segíti a pedagógusokat és a szülőket abban, hogy eredményesen alkalmazhassák ezt az új magyar találmányt. Az eszkről bővebben a www.radoszarig.com oldalon olvashatnak.

Megfejtett titok

Vámos Hanna, a Szegedi Tudományegyetem PhD-hallgatója néhány perc alatt megfejtett egy titkot, amelyet 200 éve senkinek sem sikerült feltörnie – írta a Szegedma.hu augusztus 5-én.

A ritka titkosírással készült, 84 oldalas mű egy hatkötetes sorozat része, és bár nagy titkokat nem árul el, irodalomtörténeti jelentősége nagy. A művet **Pálóczi Horváth Ádám** írta, de **Sárközy István** titkos naplójaként tartották számon. Pálóczi 1814-ben utalást tett arra, hogy kapott egy titkosírással írt csomagot, és hogy nehezen boldogul a szöveggel. A kutatók eddig azt hitték, hogy ez kitaláció.

Vámos Hanna munkájából kiderült, a könyv szabadkőműves nagymesterek életrajzait tartalmazza.

„Az Irodalomtudományi Intézetben tartottunk volna előadást, amikor megkeresett minket **Jankovics József**, az intézet osztályvezetője. Fénymásolatot hozott a nagybajomi rejtélyként emlegetett, 84 oldalas dokumentumról, amely teljes egészében titkosírással készült, még a nyelvét sem tudtuk. Egy hetünk volt az előadás előtt a dekódolásra, így nem sok reményt fűztünk a sikerhez” – mesélte Vámos Hanna. Az iratot csak szórakozásból kezdte el vizsgálni, és beugrott neki az ötlet, hogy talán a betűeltolós technikával készült, amelynek az a lényege, hogy egy-egy titkos szó betűit el kell tolni az ábécé szerinti következő betűre.

ERZSÉBET
UTALVÁNY

Magyarország
utalványa!

RUHÁZAT

LAKBERENDEZÉS

TANKÖNYV

SZÉPSÉGÁPOLÁS

TANESZKÖZ

JÁTÉK

ZENE

SZÍNHÁZ

MOZI

KÖNYVTÁR

CIRKUSZ

Iskolakezdés? Ruházat? Sport? Kultúra? Ajándék?

Válasszon a **három új taggal bővült Erzsébet-utalvány családból!**

• Kérje mint munkavállaló

• Adja mint munkáltató

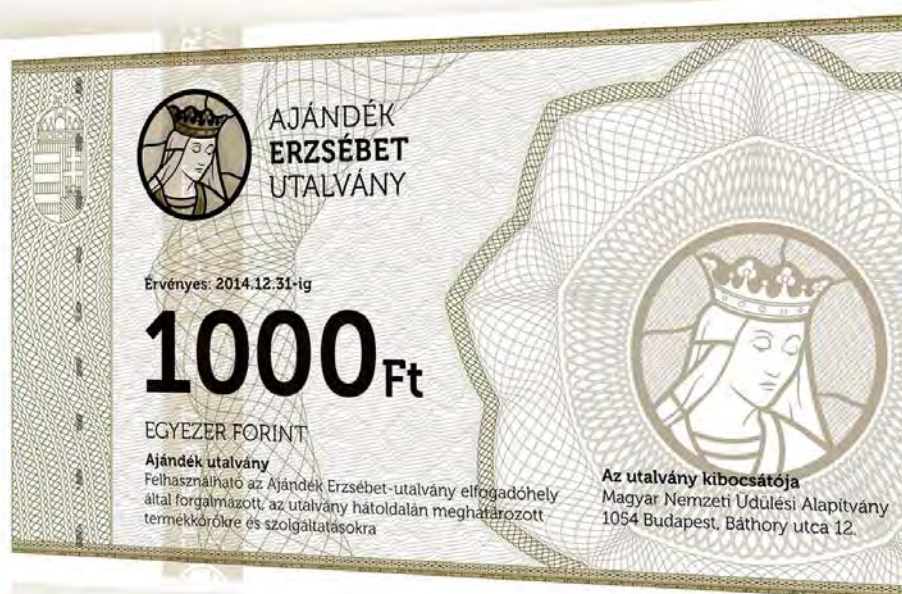
• Legyen része a sikerben

www.erzsebetutalvany.hu

ERZSÉBET UTALVÁNY CSALÁD

Gondolt már az év végi ajándékozáásra?

Ajándék Erzsébet-utalvány már élelmiszerre is!

Motiválja Ön is dolgozóit év végén vagy jutalmazza üzleti partnereit és rendeljen Ajándék Erzsébet-utalványt!

Az aktuális elfogadóhelyi kedvezményekről honlapunkról tájékozódhat!

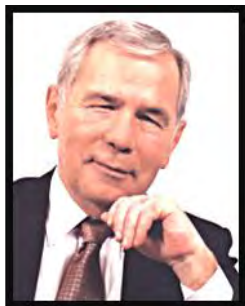
Rendelje meg most!

www.erszebetutalvany.hu

EGY MAGYAR ÁLLAMFÉRFI, AKINEK HALÁLÁVAL EURÓPA LETT SZEGÉNYEBB

Hosszú betegség után, életének 81. évében, 2013. június 19-én elhunyt Horn Gyula. A volt kormányfőt *Katona Béla* búcsúztatta. Azt mondta: Horn Gyula élete maga volt a XX. századi történelem, annak ellentmondásaival együtt, de amikor lehetősége volt, Magyarország és Európa sorsának alakítójává vált. A Horn-kormány minisztere úgy fogalmazott: Horn Gyula miniszterelnökként, államférfiként is megmaradt kisembernek. Nem volt tökéletes, hozott rossz döntéseket, de jó döntéseinek száma meghaladta a rosszakét, sikeres ember volt, igazi államférfi. Horn Gyula volt az egyetlen olyan kormányfő a rendszerváltás után, aki jobb állapotban adta át az országot, mint amilyenben átvette – jelentette ki. A volt kormányfő temetésén beszédet mondott *Martin Schulz*, az Európai Parlament elnöke és *Hans-Dietrich Genscher* volt német külügyminiszter is.

Martin Schulz búcsúztatójában arról beszélt, hogy Horn Gyula nélkül Európa és Németország újraegyesítése elképzelhetetlen lett volna, lehetővé tette a mesterségesen kettészakított földrészek újraegyesítését. Azt mondta: a magyarok Európához tartoznak, és bár vannak idők, amikor „szétválasztatunk”, van olyan idő is, amikor ezen túl kell lépni. „Horn Gyula lehetővé tette, hogy a szétválasztást magunk mögött hagyjuk. Most is el kell gondolkodni azon, hogy nincs-e ideje annak, hogy ezt magunk mögött hagyjuk” – fogalmazott a politikus.

Hans-Dietrich Genscher arról beszélt: Horn Gyula nagy európai volt, halálával Európa szegényebb lett. Németországban sosem merül feledésbe a neve – tette hozzá.

Horn Gyula koporsójánál leróta kegyeletét *Orbán Viktor* miniszterelnök, *Boross Péter*, *Medgyessy Péter*, *Gyurcsány Ferenc* és *Bajnai Gordon* korábbi kormányfő, valamint *Mesterházy Attila*, az MSZP elnöke. A búcsúztatáson a hozzátartozók és barátok mellett részt vett *Áder János* államfő, *Sólyom László* és *Schmitt Pál* volt köztársasági elnök, a jelenlegi kabinet és a Horn-kormány több tagja, *Erdő Péter* bíboros, *Szili Katalin* volt házelnök. A temetésen megjelentek és virágot helyeztek el az MSZP, a Fidesz és a KDNP országgyűlési képviselői, a Párbeszéd Magyarországért és a Demokratikus Koalíció politikusai, valamint a diplomáciai testület tagjai.

Horn Gyulát, Magyarország 1994 és 1998 között volt szocialista miniszterelnökét, aki azt vallotta, hogy Magyarország mindig nyert, amikor Európához csatlakozott, és mindig veszített, amikor elfordult tőle, katonai tiszteletadás mellett tartott búcsúztatása után a budapesti Fiumei úti Nemzeti Sírkert 15. számú parcellájában helyezték örök nyugalomra.

Füst Milán:

ESTE VAN

Mire rám mutatnál: nem vagyok.
Akár a csillag, mely lefut a tévovák előtt: olyan volt életem.
Oly hamari volt csakugyan, oly gyors és hebehurgya ez a lét...
Bizony én el sem tudom hinni, hogy e kuszaság,
E hegyén-hátán bennem tornyosuló összevisszaság most nyugalomra tér.
S elrendeződik-e? – felelj rá, hogyha tudsz.
Nagy ivben esteledik körülöttem mindenütt.
Az ég is tágul, gömbölyűbb a föld
S mi apró-cseprő volt: felszívatik.
S egyetlen hang dong: hogy este van.
S egy ujj mutat az ég felé, hogy ott az én utam, mégiscsak ott,
Mert jó valék.
Mert rossz nem tudtam lenni... ama nagy parancsokat
Nem törtem meg, ha ingadoztam is...
Így volt-e, mondd? Felelj rá, hogyha tudsz.
S a borús ég is meghasad vigasztalásomúl, –
Egy kis derű is lám, mégiscsak jut nekem...

A messzeségben, ott, hol domborúl a Csendes Óceán
S mint órjas cet csillog a tenger háta,
Ott képzelek el zöld sziget és zöld árnyékaid, –
Hol többé semmi sincs. Ott ferdén fordul el
A föld a semmiség felé. Vigyél el még oda.
Még hazát is találok ott a vég előtt, én hontalan. Jöttöm hírére tán
Akiről álmodék, élembe fut. Már várnak ott... s ez jól esik.
Igy lesz-e, mondd? – Felelj rá, hogyha tudsz.

(A vers Horn Gyula, Magyarország volt miniszterelnöke temetésén hangzott el Kulka János színművész előadásában 2013. július 8-án.)

